

INHOUD

VOORWOORD

Algemeen directeur	3
Raad van toezicht	4

JAARVERSLAG

Menyala	6
Op reis met Vincent	8
Labyrinthia	10
Bijzondere aanwinsten	12
Cultureel ondernemen	14
Basisinfrastructuur 2023	16
De codes	18
Tentoonstellingen	19
Colofon	30

BIJLAGEN

Bijlage 1 Prestatie-eisen provincie Drenthe	32
Bijlage 2 Facts & Figures	46
Bijlage 3 Aanwinsten	64
Bijlage 4 Bruiklenen	68
Bijlage 5 Publicaties	71
Bijlage 6 Bestuurs- en nevenfuncties	72
Bijlage 7 Jaarrekening	74

VOORWOORD

ALGEMEEN DIRECTEUR

Maar liefst 180.000 mensen hebben ons museum afgelopen jaar bezocht. Dat waren er meer dan verwacht, zeker als je bedenkt dat we de grote tentoonstellingsvleugel ruim drie maanden niet konden gebruiken vanwege onderhoudswerkzaamheden en we in een deel van ons historische gebouwencomplex druk aan het verbouwen waren voor de nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia*.

Er was dan ook veel moois te zien. We begonnen met de tentoonstelling *Sterven in schoonheid* waarmee we een eigentijds licht lieten schijnen op de kunst en schoonheid waarmee de bewoners van Pompeï en Herculaneum zich omringden, net vóór de allesverwoestende vulkaanuitbarsting. Het schitterende ontwerp van NorthernLight werd bekroond met de German Design Award.

Menyala vertelde de bijzondere geschiedenis van de Molukkers in Drenthe en maakt grote indruk op de bezoekers. We hebben deze tentoonstelling in co-creatie met een groep jonge Molukkers gemaakt. Een voor ons nieuwe manier van werken die heel goed heeft uitgepakt en die we in de toekomst vaker gaan toepassen.

Een topwaardering van 8,7 kreeg de tentoonstelling van Floris Hovers (1976), die de grote zaal omtoverde tot een bijna volmaakte wereld met kleurige fantasiesteden, skylines, houten dieren en meubels. In de Abdijkerk toonden we werk van Tilo Baumgärtel, een belangrijke kunstenaar van de Neue Leipziger Schule.

Op 11 september opende dan eindelijk de grote tentoonstelling waar velen zich met mij op verheugd hadden: *Op reis met Vincent – Van Gogh in Drenthe*. Voor het eerst waren zijn Drentse werken samen te zien. Een internationale primeur. Bijna 90.000 bezoekers – van wie velen speciaal voor deze expositie naar Drenthe kwamen – genoten van de prachtig vormgegeven tentoonstelling. Ze trokken ook de provincie in om de plekken te bezoeken waar Van Gogh gewoond en gewerkt heeft en de landschappen te zien die hij heeft geschilderd. Die verbinding van de collectie in het museum met locaties in Drenthe vind ik bijzonder waardevol. Dat doen we straks ook bij *Labyrinthia*.

Een nieuwe verbinding met de regio is het partnerschap van ons museum met Museum De Buitenplaats in Eelde vanaf 1 januari 2024. Het Drentse Landschap gaat de gebouwen en tuinen beheren en het Drents Museum neemt de exploitatie en een deel van de collectie over. In de toekomstplannen wordt Drents Museum De Buitenplaats een museum voor art nouveau met onze toonaangevende collectie Kunst 1885-1935 als uitgangspunt. Mooie dingen om naar uit te zien in 2024!

Harry Tupan, algemeen directeur

RAAD VAN TOEZICHT

Nou ben ik er al heel vaak geweest en toch weet het Drents Museum mij telkens weer te verrassen. Met bijzondere en prachtig vormgegeven tentoonstellingen met schitterende kunstschaten uit voor veel mensen onbekende culturen. En met werk van internationaal bekende kunstenaars. Maar ook door onderwerpen te kiezen die dichterbij huis liggen: in Drenthe.

In de tentoonstelling *Menyala* liet het museum een genuanceerd beeld zien van de bijzondere geschiedenis van de Molukkers in Drenthe vanuit minder gebruikelijke invalshoeken en vanuit de Drentse Molukse gemeenschap zelf.

Dit jaar stond de Drentse periode van de over de hele wereld geliefde kunstenaar Van Gogh centraal. Dat leverde een tentoonstelling op waarin zijn Drentse werk voor het eerst samen te zien was. Aantrekkelijk vond ik ook hoe het museum de verbinding heeft gelegd tussen Van Goghs werken en de locaties die Van Gogh in de provincie heeft bezocht en het landschap dat hij schilderde. Bezoekers trokken Drenthe in en konden zo letterlijk in Van Goghs voetsporen treden. Het mooie is dat ook na

dit jaar de Drentse erfenis van Vincent van Gogh in Drenthe blijvend te zien en te beleven is.

Die verbinding met Drenthe is ook een belangrijk onderdeel van de nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia*. In dit vernieuwende concept verbindt het museum de eigen collectie met de plekken in Drenthe waar die objecten zijn gevonden of gemaakt. Hier komen kunst, cultuur, archeologie en geschiedenis prachtig samen. Het afgelopen jaar is achter de schermen heel hard gewerkt aan de realisatie van de presentatie en de noodzakelijke bouwkundige aanpassingen in de historische gebouwen.

De succesvolle samenwerking met vele partners in Drenthe en met provincie en gemeente laat zien hoe het museum functioneert in een hecht Drents netwerk. Samen krijg je zaken voor elkaar. Het Drents Museum oogst veel waardering van bezoekers. Ze komen uit het hele land speciaal voor de prachtige tentoonstellingen naar Drenthe. En ik ben ervan overtuigd dat ze dat ook in 2024 blijven doen. Drenthe mag echt trots zijn op dit mooie en bijzondere museum!

Alexander Pechtold, voorzitter raad van toezicht

TOEZICHTHOUDERS

De heer A. Pechtold, voorzitter

- Algemeen directeur CBR
- Voorzitter Raad van Commissarissen NLO
- Voorzitter Stuurgroep Renovatie Binnenhof
- Voorzitter Raad van Advies Autoriteit Persoonsgegevens

De heer R. Tuhuteru

- Strategisch Adviseur stichting Pelita
- Eigenaar Tuhuteru Communicatie, Advies en Strategie
- Voorzitter selectiecommissie Programma Indisch Erfgoed Digitaal
- Voorzitter Maatschappelijke Inspiratieraad Nationaal Coördinator tegen Racisme en Discriminatie
- Commissaris Terminal 18 Amsterdam
- Lid selectiecommissie Mediafonds Zuid-Holland

Mevrouw T. Vellenga

- Levenscoach Vrouwelijk Leiderschap
- Lid raad van toezicht Het Noordbrabants Museum
- Bestuurslid Keys to Music Foundation

De heer H. van der Hoek

- Zakelijk directeur van het theatergezelschap NITE en dansgezelschap Club Guy & Roni in Groningen

- Bestuurslid Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten

Mevrouw K. Mohan

- Manager Frontoffice KPN
- Toezichthouder Noord Nederlands Orkest / NNO

De heer M.J.V.P.W. Schoonheim

- Directeur-Eigenaar Digitsyze Consultants/ Marsc BV
- Voorzitter Bedrijvensociëteit A37
- Voorzitter Stichting Drentse Onderneming van het Jaar
- Bestuurslid/penningmeester Nationaal Beeldenpark De Havixhorst
- Toezichthouder/Lid Innovatie Board Unigarant Verzekeringen

Mevrouw R. Soedhoe

- Director Markets & Securities Operations ABN AMRO
- Lid Raad van Commissarissen Unive Het Groene Hart

Het afgelopen jaar is de raad van toezicht 4 maal bijeengekomen. De leden van de raad van toezicht ontvangen een vergoeding voor gemaakte onkosten.

In de loop van 2023 is teruggetreden wegens het aflopen van de termijn:

De heer J.H.J. Zegering Hadders

- Voorzitter Stichting beheer Dertengelden Ai2
- Board member AG Insurance SA/NV, lid Audit committee

JAARVERSLAG 2023

MENYALA

De tentoonstelling *Menyala – De buitengewone geschiedenis van de Molukkers in Drenthe* liet zien waarom de Molukkers naar Nederland kwamen en hoe hun leven in de Drentse woonoorden eruitzag. En vertelde over hun dromen en ambities en de moeite die ze deden om hun weg in Nederland te vinden.

Co-creatie met Molukse gemeenschap

De tentoonstelling was het resultaat van een unieke samenwerking tussen het museum en de Molukse gemeenschap in Drenthe. Belangrijke partner was het team van zeven jonge, enthousiaste en kritische Molukkers. Samen met de conservator hebben ze de verrassende en onbekende verhalen uit de Molukse gemeenschap opgehaald en daar voorwerpen bij gezocht. Juist die verschillende verhalen uit minder gebruikelijke invalshoeken gaven een genuanceerd beeld van de Molukse geschiedenis en lieten zien dat er niet één Moluks verhaal is. Het team legde ook contact met talenten die een bijdrage leverden aan de tentoonstelling en randprogrammering. Het speelde een rol in de communicatie, bereidde panelgesprekken voor en werkte mee aan onderwijsprogramma's in het museum.

Uitgebreide randprogrammering

Bij de feestelijke opening met optredens van de Molukse band Massada en DJ Miguell Kaidel waren zo'n 750 mensen aanwezig. De Molukse gemeenschap was hier ruim vertegenwoordigd. In de uitgebreide randprogrammering van de tentoonstelling was er bijzondere aandacht voor families. Jongeren met Molukse wortels konden op zoek naar hun eigen familiegeschiedenis. Er waren rondleidingen door ooggetuigen, gast-lezingen en er is een podcast gemaakt. Verder boden we verschillende programma's op maat aan, zoals een prikkelarm bezoek en rondleidingen in Nederlandse gebarentaal en voor mensen met een visuele beperking. Bijzonder waren de rondleidingen voor mensen van de Molukse dementieafdeling van de Slingeborgh en mensen van de Molukse dagopvang.

Reacties en waardering van publiek

Het aantal bezoekers was met 55.000 boven verwachting hoog. Ook bereikten we nieuwe doelgroepen en kwamen er veel bezoekers uit de Molukse gemeenschap naar het museum. Bezoekers waardeerden de tentoonstelling met een 8,1. De rondleidingen door ooggetuigen van de tweede generatie Molukkers maakten veel los bij bezoekers. Opvallend vaak raakten bezoekers met elkaar in gesprek over wat ze in de tentoon-

stelling zagen. In de media was er veel aandacht voor Menyala, zowel in regionale als landelijke pers, zoals het NOS-journaal, Radio 1, Volkskrant, AD en Elsevier.

In co-creatie een tentoonstelling maken was voor het museum een waardevolle ervaring en een manier van samenwerken die we in de toekomst met andere groepen en thema's willen inzetten. De tentoonstelling is online nog steeds te zien: <https://menyala.drentsmuseum.nl> (uitsluitend op desktops en laptops, niet op mobiele telefoons).

OP REIS MET VINCENT

Op 11 september opende de tentoonstelling *Op reis met Vincent – Van Gogh in Drenthe* de deuren. Op de dag af 140 jaar nadat Vincent van Gogh in Hoogeveen uit de trein stapte en aan zijn reis door Drenthe begon.

Internationale primeur

Het was de eerste keer dat Van Goghs Drentse periode centraal stond in een grote museale tentoonstelling. Nog nooit zijn zoveel werken uit die tijd samengebracht en aan het publiek gepresenteerd: topstukken uit onze eigen collectie en bruiklenen uit binnen- en buitenland die nog niet eerder in een museum te zien waren. Een internationale primeur. De tentoonstelling was het ontbrekende hoofdstuk in het levensverhaal van Van Gogh en liet zien dat zijn Drentse periode een belangrijke fase was in zijn ontwikkeling als kunstenaar.

In een immersieve projectie beleefden bezoekers Van Goghs fysieke reis door het Drentse landschap van 1883 mee en kwamen tegelijkertijd meer te weten over de mentale reis die hij doormaakte. We toonden Van Goghs werk in vijf thematische ruimten, samen met dat van zijn tijdgenoten en inspiratiebronnen. En lieten tevens zien hoe

zijn werk zich juist onderscheidde van wat zijn tijdgenoten in Drenthe maakten.

Rond de tentoonstelling organiseerden we een uitgebreide randprogrammering met lezingen en rondleidingen voor scholen en voor speciale doelgroepen. Ook verscheen een rijk geïllustreerd

boek van hoofdconservator Annemiek Rens. *Op reis met Vincent* trok in vier maanden bijna 90.000 bezoekers, die de expositie waardeerden met het cijfer 8,5. Ze noemden daarbij vooral de goede balans tussen beleving, kunstwerken en inhoud.

Van Gogh in Drenthe-jaar

De tentoonstelling was aanleiding, onderdeel en afsluiting van het Van Gogh in Drenthe-jaar. Een overkoepelend event en samenwerkingsverband van het Drents Museum met Marketing Drenthe, Recreatieschap Drenthe, de gemeenten Hoogeveen, Coevorden en Emmen en de provincie Drenthe. Daarnaast organiseerden andere verenigingen, instellingen en ondernemers in Drenthe veel activiteiten. Zo heeft binnenstadsorganisatie Vaart in Assen de stad aangekleed met onder andere een Van Gogh City Experience. Bezoekers aan de tentoonstelling werden uitgenodigd om letterlijk in de voetsporen van Vincent van Gogh te treden en de provincie in te trekken. Marketing Drenthe heeft een website ontwikkeld waarop alle wandel- en fietsroutes, activiteiten en evenementen -dat waren er meer dan 135- overzichtelijk te vinden waren. Het samenwerkingsproject heeft kwalitatief hoogwaardige recreatieve en culturele producten ontwikkeld die zorgen dat ook na dit jaar de Drentse erfenis van Vincent van Gogh in Drenthe blijvend te zien en te beleven is.

Van Gogh Europe

Veel van de landschappen en plaatsen die Van Gogh inspireerden en de huizen waar hij heeft gewoond en gewerkt bestaan nog steeds. Stichting

Van Gogh Europe is het Europese netwerk van 23 erfgoedlocaties en musea in Nederland, België, Frankrijk en Engeland die verbonden zijn met het leven en werk van Vincent van Gogh. Samen

zetten ze zich in voor het behoud en de collectieve promotie van Van Goghs Europese erfgoed voor een breed publiek.

Het Drents Museum in Assen, het Van Gogh Huis in Nieuw-Amsterdam/Veenoord en Marketing Drenthe zijn sinds enkele jaren aangesloten bij dit netwerk. Ook heeft Drenthe een eigen route gekregen in de Van Gogh Europe Route app. In november 2023 organiseerde Van Gogh Europe een internationaal tweedaags congres over Van Goghs erfgoed en publiek in het Atlas Theater in Emmen. Aftermovie: <https://www.youtube.com/watch?v=JWkL1FW97Z4>

LABYRINTHIA

In 2024 openen we onze nieuwe collectie-presentatie *Labyrinthia*. In deze presentatie maken bezoekers een magische reis door onze collectie met een mooie balans tussen voorwerp, vormgeving en verhaal. We zijn het eerste museum in Nederland dat het op deze manier doet. Er is in 2023 hard gewerkt aan de inrichting van de zalen en de noodzakelijke bouwkundige aanpassingen in het historische museumcomplex.

Zaalinrichting

Labyrinthia bestaat uit vijftien zalen, elk met een unieke beleving. Alle vitrines, displays en interactives zijn in 2023 compleet opgeleverd en staan tot 2024 bij tentoonstellingsmaker Bruns in Bergeijk in opslag, klaar om in het museum geplaatst te worden. Intussen hebben we de inrichtingsplannen gemaakt voor de optimale presentatie van alle museale objecten in de vijftien zalen.

Bouwkundige aanpassingen

De realisatie van *Labyrinthia* en de noodzakelijke bouwkundige aanpassingen in onze historische panden is een complex proces. Bij de verbouwingen nemen we meteen verduurzaming,

klimaatbeheersing en beveiliging mee. Ook maken we de gebouwen optimaal toegankelijk voor mensen met beperkingen. Bij de aanbesteding van de verbouwing had de Provincie Drenthe, als eigenaar van de panden, te maken met forse

financiële tegenslagen. Daarbij speelden de gestegen prijzen van materialen en een krappe arbeidsmarkt een rol. Ondanks vertraging in de aanvankelijke planning is de verbouwing in 2023 goed op gang gekomen.

Labyrinthia buiten het museum

Labyrinthia wordt uitgebreid met een digitale app (Ontdek Drenthe) die bezoekers toegang geeft tot verdiepende inhoud over de collectie. De app legt de verbinding tussen de collectie en plekken in Drenthe waar die objecten zijn gevonden of gemaakt. En verbindt daarnaast het museum met andere erfgoedlocaties en musea in de provincie.

In 2023 hebben we met name inhoudelijk werk achter de schermen verricht, waaronder het schrijven van teksten en maken van video's. De regioconservator heeft de samenwerking versterkt met de andere zes musea van provinciaal belang en met instellingen, locatiebeheerders en erfgoedpartners. Ook zijn het Drents Archief, Het Drentse Landschap en Marketing Drenthe aangesloten.

Het museum heeft van Cultuurloket DigitALL een bijdrage ontvangen voor digitale innovaties. Met behulp van onder andere augmented reality vergroten we de beleving van bezoekers op verschillende locaties in Drenthe. Dit maakt een bezoek aan de provincie vooral voor families met kinderen extra aantrekkelijk. Zo kun je bijvoorbeeld bij een bezoek aan het grootste hunebed in Borger via je telefoon spelenderwijs als archeoloog te werk aan. Laag voor laag leg je digitaal de grond rondom het hunebed bloot en kom je meer te weten over het hunebed, de hunebedbouwers en het werk van een archeoloog.

Zaalpartners

Naast de overheidssubsidies en de Vriendenloterij hebben we in de afgelopen jaren fondsen benaderd die *Labyrinthia* steunen. In 2022 en 2023 zijn we bovendien gestart met een wervingscampagne waardoor het voor bedrijven en particulieren ook (fiscaal) interessant is om bij te dragen aan deze magische museumbeleving. In totaal hebben we zaalpartners – waaronder vijf bedrijven, één familiestichting en één particuliere schenker – die zich allen voor vijf jaar aan ons verbinden.

BIJZONDERE AANWINSTEN

De museumcollectie wordt regelmatig uitgebreid met schenkingen en aankopen waarbij de aandachtsgebieden binnen de collectie uitgangspunt zijn. In 2023 hebben we onder andere de volgende objecten verworven:

Unieke middeleeuwse gouden ring

In de zomer van 2020 is in een terrein van Het Drentse Landschap een prachtig versierde middeleeuwse gouden ring gevonden die is ingelegd met een edelsteen. Onderzoek wees uit dat de ring waarschijnlijk uit de 9de eeuw stamt. Samen met Het Drentse Landschap zijn we eigenaar van dit topstuk, dat van 16 april tot en met 29 mei 2023 al te zien was in het museum. De ring wordt door experts gerestaureerd en krijgt een prominente plaats in de nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia*.

Twee topstukken van Suze Robertson

Met steun van Stichting Vrienden van het Drents Museum hebben we twee topschilderijen van kunstenaar Suze Robertson (1855-1922) aangekocht: *Binnenplaats (Noordwijk)* (circa 1905) en *Twee oude huizen* (circa 1911-1912). Robertson wordt beschouwd als een radicale vernieuwer door haar expressieve manier van schilderen en tekenen, haar gedurfde materiaalkeuze en haar uitbundige kleurgebruik. In haar eigen tijd was ze daarmee al zeer succesvol: zo exposeerde ze in binnen- en buitenland en Piet Mondriaan zag haar als inspiratiebron. Beide werken versterken de positie van vrouwelijke kunstenaars in onze collectie Kunst rond 1900.

Drentse Breitner

We hebben onze collectie Schilders van Drenthe kunnen uitbreiden met een schilderij van George Hendrik Breitner (1875-1923). Het schilderij *Vrouw op een akker* (circa 1885) is een treffend voorbeeld van de nieuwe expressieve schilderijstijl die Breitner aan de kunstwereld presenteerde. De aangekochte Breitner is een topstuk in de Drentse Meestercollectie, waarin zich ook werken van Vincent van Gogh, Max Liebermann en Willem Roelofs bevinden. Het werk is aangekocht met steun van Stichting Vrienden van het Drents Museum.

Tilo Baumgärtel

De (Neue) Leipziger Schule is een belangrijke pijler binnen onze collectie hedendaags realisme. Al langere tijd verzamelen we werken van kunstenaars afkomstig van de fameuze Hochschule für Grafik und Buchkunst in Leipzig. Met steun van de VriendenLoterij hebben we deze collectie uitgebreid met het schilderij *Baboom* (2023) van Tilo Baumgärtel (1972).

Maritieme collectie Museum aan de A

Museum aan de A in Groningen – opvolger van het Noordelijk Scheepvaartmuseum – heeft een omvangrijke maritieme collectie objecten met een Drentse achtergrond aan het Drents Museum geschonken. Met deze indrukwekkende schenking is de Drentse maritieme geschiedenis rijkelijk vertegenwoordigd in onze collectie en kunnen we het scheepvaartverleden van Drenthe nu in de volle breedte vertellen. Een aantal objecten uit de overgedragen collectie krijgt een plek in de vaste collectiepresentatie *Labyrinthia*.

Houtsnedes van Eline Brontsema

De Young Culture Club van het Drents Museum heeft twee houtsnedes van de Groningse kunstenaar Eline Brontsema (1988) aangekocht. Voor haar prenten maakt de kunstenaar gebruik van de reductietechniek, waarbij uit een enkele plaat een houtsnede ontstaat.

CULTUREEL ONDERNEMEN

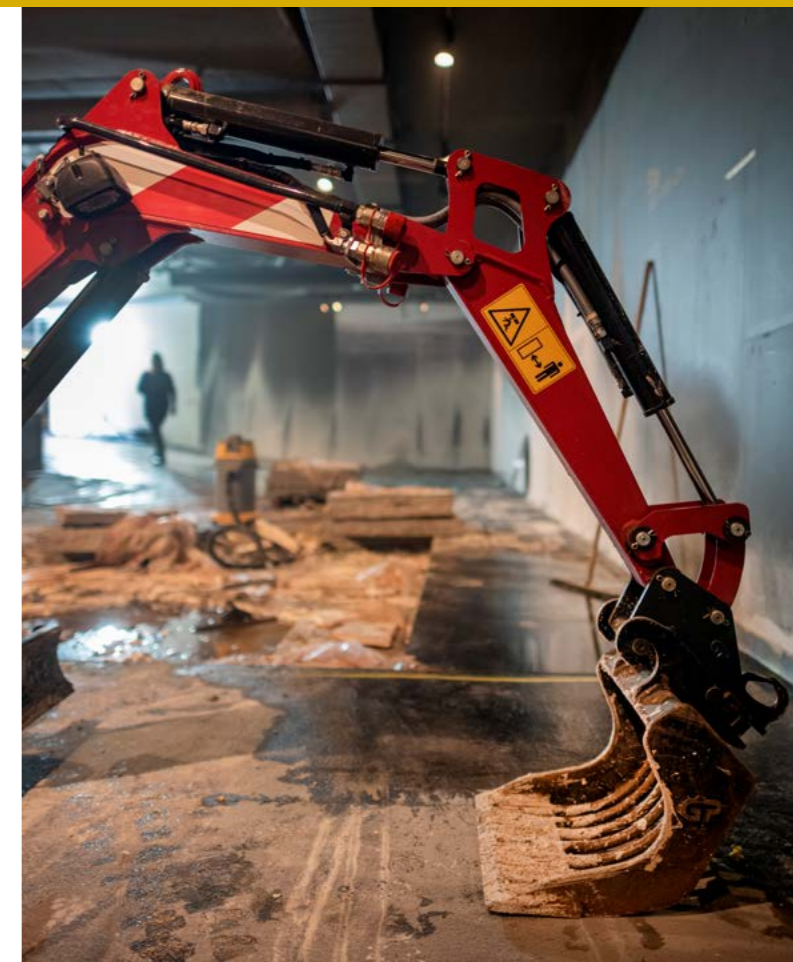
Toekomstplannen Museum De Buitenplaats

Samen met Het Drentse Landschap zijn we een partnerschap aangegaan met Museum De Buitenplaats in Eelde. In eerste instantie voor een periode van vijf jaar. Het Drentse Landschap gaat vanaf 1 januari 2024 de gebouwen en tuinen beheren en het Drents Museum neemt de exploitatie en een deel van de collectie over. In de toekomstplannen wordt De Buitenplaats een museum voor art nouveau waarbij de collectie Kunst 1885–1935 van het Drents Museum als uitgangspunt dient. Daarnaast zetten we in op het vergroten van de

participatie van de lokale gemeenschap en het versterken van de binding met het dorp Eelde.

Digitale strategie

In 2023 hebben we een digitale strategie uitgewerkt als onderdeel van onze strategische visie voor de thema's programma, publiek, partners en proces. Ons uitgangspunt is dat digitalisering onze missie en visie moet ondersteunen. Daarbij denken we goed na over wat digitalisering toevoegt aan onze bedrijfsvoering en museale processen en presentaties. We vinden dat digitale innovatie altijd in dienst moet staan van de inhoud.

Green Team

Ons Green Team heeft zich dit jaar gericht op concrete acties om energie te besparen, materialen opnieuw te gebruiken en duurzaam in te kopen. Daarnaast is de uitdaging vooral om een groot complex historische gebouwen duurzaam te maken. Dat vergt forse investeringen. De provincie Drenthe zet, als eigenaar van de gebouwen, hierin flinke stappen door bij de verbouwingen voor *Labyrinthia* meteen duurzaamheidsmaatregelen te nemen. We zijn goed op weg, maar we moeten meer doen om als museum echt duurzaam te worden en zetten dit de komende jaren hoog op de agenda.

Medewerkerstevredenheid

De continue beweging op de arbeidsmarkt was ook binnen het museum te merken aan een groter verloop en meer personele wisselingen dan we gewend waren. Werven en behouden van goede medewerkers blijft een uitdaging. In 2023 zijn we gestart met het doorlopend onderzoek naar

medewerkerstevredenheid. Elke week ontvangen alle medewerkers via een app drie korte vragen over werkgeluk en werkstress. Iedere medewerker kan direct zien hoe de organisatie als geheel heeft geantwoord en zo op zichzelf reflecteren. Als organisatie zien we wat er speelt en kunnen we hierop acteren.

Financiële bijdragen

In 2023 konden we rekenen op onze loyale partners en mochten we nieuwe partners verwelkomen. Het Mondriaan Fonds en DigitAll hebben zich gemeld als externe financiers van onze Portal. Tien partners hebben zich voor vijf jaar financieel verbonden aan *Labyrinthia* door een van de vijftien zalen te adopteren. Sinds 1975 is de Nederlandse Aardoliemaatschappij (NAM) uit Assen vaste partner van het museum met een jaarlijkse bijdrage. Daarnaast heeft de NAM een schenking toegezegd voor de nieuwe entree van het museum.

In memoriam

Bertha Smit, vrijwilligster van het eerste uur (2011), is op 5 april overleden. Bertha verraste ons regelmatig met haar nuchtere blik en humor. We zijn blij dat zij zo lang ons museum heeft vertegenwoordigd bij de Informatiebalie.

Op 27 april overleed Ria Fidom, onze collega bij de facilitaire dienst. Haar onmiskenbare lach vulde de kantoren en zalen gedurende ruim 37 jaar. Ria vond het fijn om het anderen naar de zin te maken. We missen haar zorgzaamheid en collegialiteit.

BASISINFRASTRUCTUUR 2023

Voor de periode 2021-2024 ontvangt het Drents Museum een bijdrage van € 250.000,- per jaar (voor indexatie) vanuit de Basisinfrastructuur (BIS). Met deze subsidie hebben we in 2023 publieksactiviteiten ontwikkeld die we zonder deze bijdrage niet hadden kunnen realiseren.

Portal Drenthe

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia* is een webbased app. Via deze digitale toegangspoort bieden we bezoekers verdiepende informatie over de collectie. De app legt ook een directe verbinding tussen de museale objecten en bijbehorende locaties en activiteiten buiten het museum. Zo willen we museumbezoekers, dag- en verblijfstoeristen en inwoners van Drenthe bereiken, die de provincie in trekken om meer te zien en te ervaren. Daarmee versterken we de culturele infrastructuur van Drenthe en leggen we een duurzame verbinding tussen cultuur, het landschap en de geschiedenis.

In 2023 hebben we de portalfunctie inhoudelijk uitgewerkt op drie onderdelen die we in 2024 bij de opening van *Labyrinthia* opleveren: ‘Verdiepende collectie’ (koppeling met de collectiesite), ‘Ontdek Drenthe’ (verwijzing naar locaties

in de provincie) en ‘Toegankelijkheid’ (met informatielagen over *Labyrinthia* voor mensen met een auditieve of visuele beperking).

Publieksactiviteiten rond tentoonstellingen

Een tentoonstelling is één manier om verhalen te vertellen. Om een zo divers mogelijk publiek aan te spreken zetten we daarnaast verschillende media in zoals verdiepende lezingen, rondleidingen, workshops, familieroutes, culturele activiteiten en publieksactiviteiten in de provincie.

Rond de tentoonstelling *Sterven in schoonheid - Pompei en Herculaneum* organiseerden we diverse publieksactiviteiten. In de kerstvakantie was er een familiedag met graffiti workshops, workshops muziekimprovisatie, optredens van een verhalenverteller en een familieroute. Elke maand was er een gastlezing met onder anderen conservator archeologie van het Drents Museum Bastiaan Steffens en filosoof en kinderboekenauteur Stine Jensen. Verder waren er speciale rondleidingen voor het primair en voortgezet onderwijs.

Bij de grote Van Gogh-tentoonstelling *Op reis met Vincent* boden we extra activiteiten aan om iedereen in Drenthe de mogelijkheid te bieden de tentoonstelling te bezoeken.

Zo konden inwoners van Drenthe die Vincent of Van Gogh heten of een andere link met de kunstenaar hebben op zondag 10 september gratis de tentoonstelling vooraf bekijken. Op Station Hoogeveen en Assen deelden we die

dag 140 tickets uit voor de tentoonstelling in een gezamenlijke actie met NS. Met de #OpReisNaarVincent vroegen we treinreizigers en museumbezoekers hun 'Reis naar Vincent' te delen op social media.

Daarnaast organiseerden we activiteiten met thema's die verbonden zijn met het leven en werk van Vincent van Gogh. Bij *Vincent Vibes* leerden bezoekers schilderen en schrijven als Vincent.

Tijdens *Vincent Letters* lieten Ramsey Nasr en Barbara Stok zien en horen waarom de schrijvende schilder Vincent van Gogh zo'n belangrijke inspiratiebron voor hen was. De invloed van kunst op de mentale gezondheid stond centraal tijdens het dagvullende programma *Vincent Minds*. Ook was het mogelijk de tentoonstelling te bezoeken op een prikkelarme manier.

DE CODES

Het Drents Museum onderschrijft de Governance Code Cultuur, de Code Diversiteit & Inclusie en de Fair Practice Code.

Governance Code Cultuur

Het museum past de principes van de Governance Code Cultuur integraal toe. De principes vormen de leidraad voor de jaarlijkse zelfevaluatie van de raad van toezicht. Evenwicht in betrokkenheid en toezicht op afstand blijft een terugkerend onderwerp binnen de raad van toezicht, zodat de verschillende rollen helder zijn. Jaarlijks checken we of het bestuursreglement én het reglement van de raad van toezicht voldoende zijn afgestemd op alle punten van de code.

Code Diversiteit & Inclusie

De werkgroep ‘Diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid’ geeft invulling aan de code in de dagelijkse museumpraktijk. Een aantal leden heeft in 2023 deelgenomen aan het landelijke programma ‘Musea Bekennen Kleur’. Directie en mt-leden volgden workshops. Als vervolg hierop is een actieplan gemaakt om nog diverser en inclusiever te worden op de onderdelen Personeel, Partners, Programma en Publiek.

Werkgroep Diversiteit & Inclusie

Onze afdeling Educatie & Participatie heeft nieuwe groepen naar het museum weten te trekken en programma’s op maat ontwikkeld voor mensen met een beperking. Bij werving zoeken we stevast naar kanalen die de kans op sollicitanten met een diverse achtergrond vergroten. Verder namen we deel aan het Taalmaatjesproject waarbij we acht statushouders gekoppeld hebben aan onze vrijwilligers bij de informatiebalie om zo de Nederlandse taal beter te leren.

Fair Practice Code

Speerpunten uit de code waren het afgelopen jaar solidariteit en duurzaamheid. De nieuw

aangetrokken regioconservator heeft collega-instellingen in Drenthe ondersteund met onder andere kennis en met bruiklenen uit onze collectie. Ons Green Team ging concreet aan de slag met energiebesparing en hergebruik van materialen. Ook op personeelsvlak besteedden we aandacht aan duurzaamheid. Zo ontvangen medewerkers die met het openbaar vervoer komen nu een hogere reiskostenvergoeding dan collega’s die de auto pakken. Externe medewerkers die we inschakelen betalen we een eerlijke vergoeding volgens onze cao. Stagiairs betalen we een vergoeding of we helpen ze bij het instappen op de arbeidsmarkt.

TENTOONSTELLINGEN
Op zoek naar Frida | 22 december 2022 t/m 8 januari 2023

TENTOONSTELLINGEN

Sterven in schoonheid – De wereld van Pompeï en Herculaneum | t/m 26 maart 2023

TENTOONSTELLINGEN
Neo Rauch – Wegzehr | t/m 26 maart 2023

J.M.W. Turner
Rain, Steam, and Great Central Railway
1844

TENTOONSTELLINGEN

Unlimited – Zelfportretten uit eigen collectie | t/m 29 mei 2023

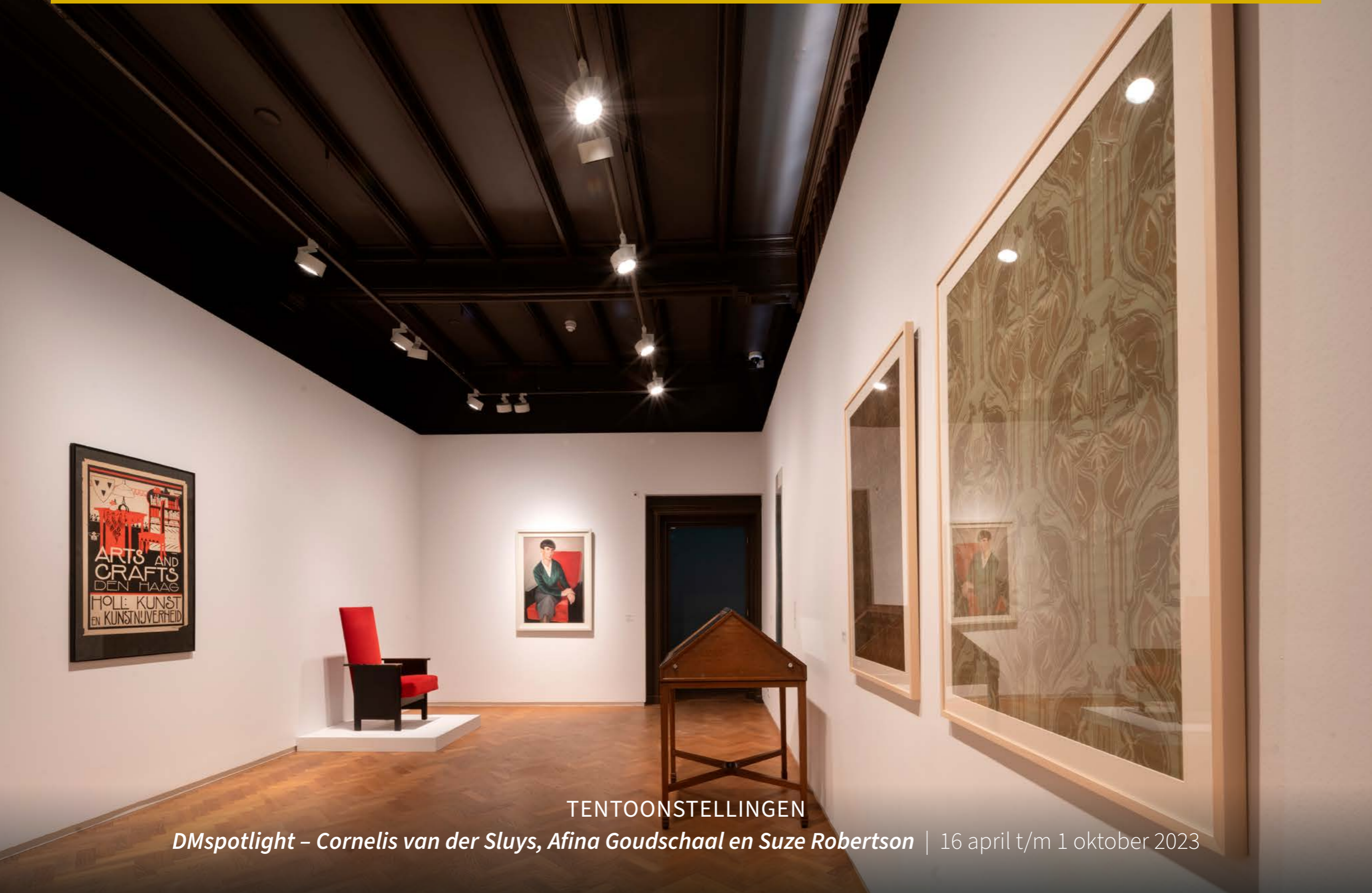
TENTOONSTELLINGEN

Schilders van Drenthe – Nieuwe aanwinsten | t/m 29 mei 2023

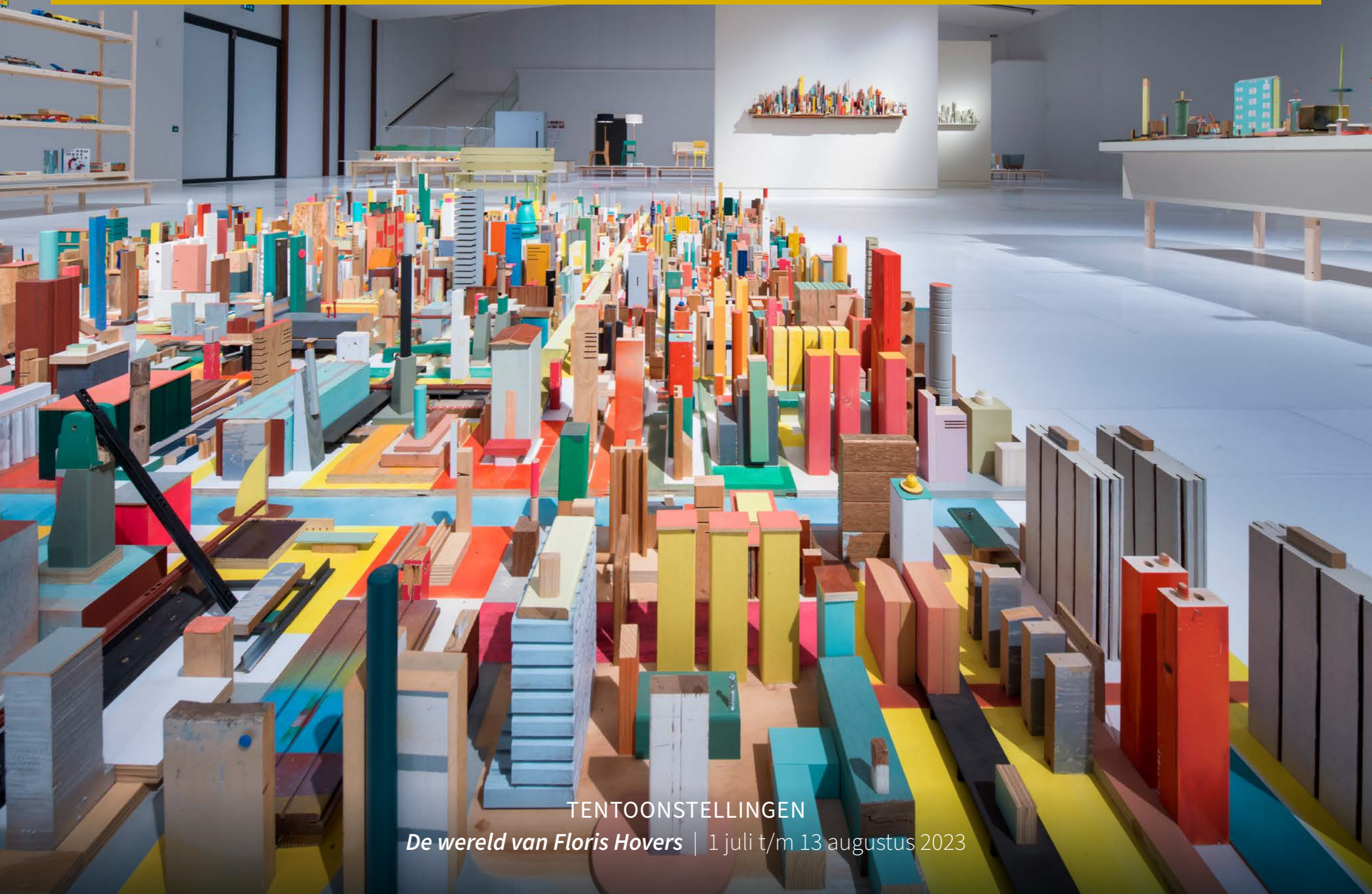
TENTOONSTELLINGEN

Menyala – De buitengewone geschiedenis van Molukkers in Drenthe | 16 april t/m 1 oktober 2023

TENTOONSTELLINGEN

DMspotlight – Cornelis van der Sluys, Afina Goudschaal en Suze Robertson | 16 april t/m 1 oktober 2023

TENTOONSTELLINGEN
De wereld van Floris Hovers | 1 juli t/m 13 augustus 2023

GROOND & LUCHT

TENTOONSTELLINGEN

Op reis met Vincent – Van Gogh in Drenthe | vanaf 11 september 2023

TENTOONSTELLINGEN
Tilo Baumgärtel - Das selbe Wasser | vanaf 14 oktober 2023

Hans Baldung Grien
The Witch Doctor
1510

TENTOONSTELLINGEN

DMspotlight – De wondere wereld van de Leipziger Schule | vanaf 14 oktober 2023

COLOFON

Uitgave

Drents Museum

Tekst en eindredactie

Ellen ter Hofstede,
Paul Klarenbeek, Ben Reef

Bijdragen

Tanja Annen, Marion Boersma,
Sanne Bruining, Kees Dinkla,
Ayana Emmens, Hester Hazenberg,
Ellen ter Hofstede, Jelle Holl,
Paul Klarenbeek, Renée Legebeke,
Jonathan van der Meulen,
Annelies Meuleman, Floor Oostra,
Alexander Pechtold, Annemiek Rens,
Jeanette Roorda, Ida Schmidt,
Rianne Schoonderbeek, Suzanne Rus,
Peter Schonewille, Carola Steenbergen,
Harry Tupan.

Beeldredactie

Paul Klarenbeek

Foto's

Marcel de Jong, pagina, 4, 15, 18
Floor Oostra, pagina 7 (onder)
Sjoerd Bracke, pagina 9 (rechts)
NorthernLight, pagina 10 (boven)
Bruns, pagina 10 (linksonder)
Suzanne Rus, pagina 11 (links) en 16
Sake Elzinga, overige pagina's

Grafische vormgeving

Willem Dijkstra,
In Ontwerp, Assen

Stichting Drents Museum

Postbus 134

9400 AC Assen

Bezoekadres

Brink 1, 9401 HS Assen
Telefoon: (0592) 377 773
Internet: www.drentsmuseum.nl
E-mail: info@drentsmuseum.nl

Openingstijden

Dinsdag t/m zondag, 10.00 – 17.00 uur
Gesloten op eerste kerstdag en nieuwjaarsdag
Op feestdagen en tijdens schoolvakanties is het
Drents Museum ook op maandag geopend.

Het Drents Museum:

- Is opgenomen in het Museumregister Nederland
- Is lid van ICOM en van de Nederlandse Museumvereniging
- Onderschrijft de door de Nederlandse Museum Vereniging vastgestelde bezoekersvoorwaarden, de gedragslijn voor museale beroepsethiek, de culturele governance code, de code diversiteit&inclusie en de fair practice code

BTW-nummer: NL807433433B01

Kamer van Koophandel: 04058105

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

PRESTATIE-EISEN PROVINCIE DRENTHE

COLLECTIEWAARDE

De provincie vindt het van belang dat het Drents Museum zich inzet voor een optimaal beheer en behoud van de provinciale collectie. Hierdoor blijft het Drentse erfgoed behouden voor de volgende generaties. Daarnaast dient het Drents Museum zich bezig te houden met de verdere uitbreiding en ontwikkeling van de collectie. De collectie moet (online) breed toegankelijk zijn voor onderzoek, publieksgerichte activiteiten en bruiklenen.

- **Het Drents Museum heeft een scherp profiel met archeologie als speerpunt naast de Drentse geschiedenis en internationale kunst en cultuur. Het profiel is gebaseerd op de speerpunten van de collectie (archeologie, Drentse geschiedenis, kunst 1885–1935 en hedendaags realisme) Het profiel komt terug in de internationale tentoonstellingen en in de vaste collectiepresentatie.**

Het Drents Museum beheert circa 95.000 voorwerpen, verdeeld over vier verzamelgebieden: archeologie, Drentse geschiedenis,

kunst 1885-1935 en hedendaagse figuratie (realisme). De collectie bepaalt de identiteit van het Drents Museum en staat aan de basis van al onze keuzes. In omvang en kwaliteit is de collectie archeologie een van de belangrijkste in Noordwest-Europa. Met name de aanwezigheid van veel objecten van organisch materiaal uit de steentijd, de bronstijd, de ijzertijd, de Romeinse tijd en de middeleeuwen, waaronder de oudst bekende boot van de wereld, de zeven veenlijken en de oudste houten wielen van West-Europa maakt de collectie zo bijzonder. Zowel in de collectie als in het programmeringsbeleid blijft archeologie dan ook het belangrijkste speerpunt van het museum.

Met onze internationale tentoonstellingen hebben we ook in 2023 weer inspirerende verhalen gepresenteerd van andere culturen, waarbij de thematiek altijd gekoppeld blijft aan bovenstaande speerpunten. Zo was dat afgelopen jaar het geval met *Sterven in schoonheid* en bij *Menyala – De buitengewone geschiedenis van Molukkers in Nederland*. In al onze tijdelijke tentoonstellingen van 2023 hebben de speerpunten archeologie en kunst

1885-1935, hedendaagse figuratie en Drentse geschiedenis centraal gestaan.

Vorig jaar is verder gewerkt aan de nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia*, die eind 2024 opengaat voor publiek. In deze spectaculaire presentatie worden in 15 zalen onze collectiespeerpunten op een immersieve wijze gepresenteerd.

Naast de nieuwe collectiepresentatie is in 2023 ook hard gewerkt aan de nieuwe corporate website, die in 2024 wordt opgeleverd, waarna in de komende jaren verdere uitbreiding mogelijk is. Een onderdeel hiervan vormt een webbased collectiesite en de portal.

- **Het Drents Museum beheert en behoudt de collectie van de provincie Drenthe op basis van het Collectiebeleidsplan 2021–2024. Daarbij vragen wij aandacht voor:**
 - **Het vergroten van de zichtbaarheid van de collectie door uitleen aan musea en overige instellingen.**
 - **Een digitale registratie van de collectie, inclusief het maken van foto's van belangrijke objecten.**

BIJLAGE 1

- **Het gebruik van de ‘Leidraad Afstoten van Museale Objecten’ in het geval van ontzaming en het voorleggen van ontzamelvoorstellen aan de provincie.**

Met het uitlenen van objecten aan musea en overige instellingen vergroot het Drents Museum de zichtbaarheid van de collectie. Het is van belang dat de collectie door zo veel mogelijk mensen gezien wordt. Naast internationale en landelijke partners, vinden we het belangrijk om op dit gebied samen te werken met andere Drentse musea. Het Drents Museum hanteert een ruimhartig bruikleenbeleid voor collega-instellingen die de status van geregistreerd museum bezitten, ten behoeve van tijdelijke tentoonstellingen en langlopende presentaties. Het uitlenen van objecten aan musea die niet de status van geregistreerd museum bezitten en niet-museale instellingen, kan alleen na waarborgen op het gebied van beveiliging en het fysieke behoud van de objecten. Het Drents Museum onderschrijft de ‘uitgangspunten bruikleenverkeer binnen Nederland’ van de Museumvereniging. Ook in 2023 is dit het uitgangspunt geweest.

Het collectieregistratie-systeem Axiell Collections wordt ingezet voor de collectie-website, die in 2024 als basis moet worden opgeleverd.

Onze registrator heeft ook afgelopen jaar een impuls kunnen geven aan het actualiseren en opschonen van het collectieregistratiesysteem met als doel de collectie nog beter in te kunnen zetten voor toekomstige presentaties en onderzoek door zowel eigen medewerkers als externen. Dit werk zal ook in 2024 doorgaan.

Naast de digitale registratie van de collectie in het collectieregistratiesysteem, worden de objecten ook digitaal gefotografeerd. In 2023 zijn 1600 digitale foto’s toegevoegd.

Het Drents Museum ontvangt regelmatig schenkingen en legaten. In de loop der jaren zijn er echter soms objecten aangenomen die niet altijd een wezenlijke aanvulling vormen op de collectie. Ook is het verzamelbeleid steeds verder aangescherpt. De komende jaren zullen de verschillende collectieonderdelen vanuit dit oogpunt verder onder de loep genomen worden. Hierbij wordt gebruikgemaakt van

de systematiek voor collectiewaardering van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en volgens de regels van de ‘Leidraad Afstoten van Museale Objecten’ (LAMO). Er lopen momenteel enkele trajecten die in 2024 verder uitgewerkt zullen worden, zoals een onderzoek naar de meubels binnen de collectie kunstnijverheid rond 1900 welke mogelijk zal leiden tot een ontzameltraject.

- **Het Drents Museum maakt de collectie toegankelijk voor een breed publiek door middel van nieuwe presentatievormen en crossmediale uitrol van producten.**

Afgelopen jaar hebben we onder meer ingezet op co-creatie met diverse doelgroepen die soms de weg naar het museum nog moeilijk weten te vinden. Dat heeft geleid tot een intensief co-creatieproject met jongeren uit de Molukse gemeenschap bij *Menyala - De buitengewone geschiedenis van de Molukkers in Nederland*. Onder meer heeft de co-creatie ervoor gezorgd dat digitale toepassingen zijn toegevoegd aan de presentatie. Zo waren de zeven jonge Molukkers uit de werkgroep prominent aanwezig in een afwisselende videopresentatie

BIJLAGE 1

waarin ze vertelden over de rol van de Molukse geschiedenis in hun eigen leven, wat *menyala* voor hen betekent en hoe ze naar de toekomst kijken.

Bij de tentoonstelling werd een intergenerationale podcastserie opgenomen. In zes afleveringen werden leden van de werkgroep 'Menyala' geïnterviewd door Rio en Uriël van *Molukse Takkie*. Elke aflevering nodigde het werkgroep lid zelf een gast uit om mee in gesprek te gaan over verschillende onderwerpen, waaronder identiteit, onderwijs en kunst. De afleveringen zijn nog steeds te beluisteren via Spotify en te bekijken op YouTube (https://www.youtube.com/watch?v=_aoT63zGFvg).

Bij de presentatie van de tentoonstelling *Op reis met Vincent* heeft het museum voor het eerst gebruik gemaakt van een grote immersieve projectie. Juist om de kennismaking met het werk van Vincent van Gogh in Drenthe laagdrempeliger te maken voor een jonger en minder ervaren publiek.

Bezoekers konden plaatsnemen midden in de projectie en de Drentse werken van de kunstenaar in uitvergrote beelden zien, afgewisseld met animatie. De beleving van de gehele tentoonstelling kreeg hierdoor een extra dimensie.

Door een unieke theatrale en immersieve ervaring aan te bieden bij de nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia* worden archeologie, kunst en geschiedenis straks op een laagdrempelige manier ontsloten voor een breed publiek, waarbij vooral gemikt wordt op families met kinderen. Dankzij deze multi-zintuigelijke benadering wordt de collectie ook beter toegankelijk voor mensen met uiteenlopende beperkingen. Naast natuurlijk de bouwkundige aanpassingen, is in 2023 is met name inhoudelijk werk achter de schermen verricht, waaronder het schrijven van teksten en het maken van video's.

- **Het Drents Museum werkt op museaal en inhoudelijk vlak samen met (inter)nationale en regionale instellingen om ideeën, bruiklenen en tentoonstellingen uit te wisselen en/of kennis over de collectie te verbreden.**

Ook in 2023 heeft het Drents Museum zich vanuit het idee van 'noaberschap' dankzij de regioconservator verder kunnen toeleggen op samenwerking en advisering van Drentse musea. Ondersteuning en advisering heeft plaatsgevonden bij een aantal musea waaronder het Veenpark in Barger-Compascuum, het Van Gogh Huis in Veenoord-Nieuw Amsterdam, Museum Havezathe Mensinge in Roden en Stedelijk Museum in Coevorden. In 2024 wordt dit gecontinueerd.

Met Het Drentse Landschap is het afgelopen jaar intensief contract geweest in verband met de ontwikkelingen van Museum De Buitenplaats in Eelde. Vanaf 1 januari 2024 gaat Het Drentse Landschap de gebouwen en de tuin exploiteren en het Drents Museum de exploitatie van het Museum De Buitenplaats.

Afgelopen jaar zijn samen met partnermusea en -instellingen ingrediënten voor de begeleidende webapp bij de nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia* verder ontwikkeld, onder meer met films van de diverse locaties en met teksten. Met het Huus van de Taol is een traject gestart voor meer Drentse taal in het Drents Museum.

BIJLAGE 1

In het kader van het Van Gogh in Drenthe-jaar – waarbij het Drents Museum zitting had in de stuurgroep – is verder afgelopen jaar veel samengewerkt met- en input gegeven aan organisaties en instellingen die activiteiten ontplooiden over Vincent van Gogh in Drenthe. Qua publiciteit en marketing is nauw samengewerkt met NBTC, Marketing Drenthe en Vaart in Assen.

Het netwerk Van Gogh Europe, een internationale netwerkinstelling waarbij het Drents museum ook is aangesloten, organiseerde op 14 en 15 november 2023 in Emmen in het kader van het Van Gogh Drenthe-jaar het internationale congres *In the footsteps of Van Gogh*. Door medewerkers van het Drents Museum is hiervoor nauw samengewerkt met Van Gogh Europe en de provincie Drenthe.

Er is regelmatig directie-overleg geweest tussen het Drents Museum, het Groninger Museum en het Fries Museum om collecties, presentaties, educatie en/of communicatie met elkaar af te stemmen. Op regionaal en lokaal niveau is er ook met culturele partners overleg geweest om educatie en marketing op elkaar te laten

aansluiten. Het Drents Museum is vertegenwoordigd in het zakelijke directeurenconvent van grote musea in Nederland.

Collega's van het Drents Museum hebben voor het European Exhibition Network (E.E.N.) een netwerkbijeenkomst bijgewoond in Oostenrijk bij het Mamuz Museum. Plannen voor samenwerking en mogelijke uitwisseling van tentoonstellingen zijn daar besproken. De jaarlijkse E.E.N. bijeenkomst vindt in 2024 plaats in Assen. Er is intensief samengewerkt met (inter)nationale musea voor de tentoonstellingen met externe bruiklenen die in 2023 gepresenteerd zijn. Voor *Menyala* zijn de contacten met vele Molukse instellingen van belang geweest voor het slagen van het project.

- **Het Drents Museum zorgt ervoor dat de collectie online vrij beschikbaar is voor relevant onderzoek en publieksgerichte activiteiten.**

De collectie is voor een klein deel al online te raadplegen op de platforms van de Collectie Nederland en het Platform Drentse Musea. Enkele topstukken staan op de corporate

website van het Drents Museum. In 2023 is gestart met de ontwikkeling van een nieuwe corporate site, waaronder ook een collectie-website zal gaan vallen die gekoppeld is aan het collectieregistratiesysteem Axiell Collections. Op de collectiewebsite komen in eerste instantie objecten, die te zien zijn in *Labyrinthia*. De jaren daarna wordt deze verder aangevuld met andere objecten. Het museum lanceert deze website in aanloop naar de opening van *Labyrinthia* in 2024.

- **Het Drents Museum zorgt ervoor dat de publieksruimten en het depot voldoen aan de actuele normen voor klimaat en veiligheid.**

De topstukken uit de collectie krijgen in de nieuwe collectiepresentatie een vaste plek in het historische deel van het museumcomplex. Het vereiste klimaat voor de objecten en de actuele beveiligings- en veiligheidseisen zijn meegenomen in de gebouwaanpassingen die noodzakelijk zijn voor de inrichting van deze presentatie. De uitvoering hiervan is vervolgd in 2023 en loopt door in 2024.

BIJLAGE 1

Gedurende ruim drie maanden kon in de Singelzaal niet geprogrammeerd worden in het kader van groot onderhoud van de provincie Drenthe aan de vloer en wanden, naar aanleiding van de vele lekkages en vochtproblemen. Tegelijkertijd zijn er plannen gemaakt om de gevel aan de zuidzijde van de Singelzaal uit te breiden. In 2024 wordt besloten óf en wanneer de uitbreiding – een ontwerp van architect Erick van Egeraat – gerealiseerd kan worden.

De dakbedekking van het dak van het depot van het Drents Museum is eind 2022 / begin 2023 volledig overlaagd. De rest van 2023 waren er geen lekkages meer in het depot tot eind december. Eind december deed zich weer een lekkage voor in het depot. Er wordt begin 2024 onderzoek gedaan naar de herkomst van deze lekkage.

- **Het Drents Museum borgt de opvolging van calamiteiten voor zowel de collectie, het gebouw als het publiek in het Calamiteitenplan 2021.**

Het Drents Museum borgt een adequate afhandeling van grote incidenten en calamiteiten voor zowel medewerkers, publiek, de collectie als gebouwen en inventaris in het Calamiteitenplan. Dit plan omvat naast de Bedrijfshulpverlening en Collectiehulpverlening ook de crisisorganisatie die ingeval van incidenten en calamiteiten worden geactiveerd en werken volgens de, in het calamiteitenplan, vastgestelde procedures. Het museum beschikt over een grote groep opgeleide BHV-ers die in voorkomende gevallen kunnen worden ingezet om eerste hulp te verlenen, incidenten te voorkomen dan wel de schade te beperken. Het museum voldoet hiermee aan de in de wet gestelde eisen aangaande bedrijfshulpverlening. In 2023 is het calamiteitenplan herzien en omgezet naar een actueel Bedrijfsnoodplan dat in 2024 wordt geïmplementeerd. Via opleidingen, trainingen en oefening worden medewerkers voorbereid en kunnen de plannen getoetst worden.

- **Het Drents Museum neemt in de begroting een bedrag op dat volgens het Meerjaren Onderhoudsplan jaarlijks nodig is voor het onderhoud en voor de noodzakelijke vervangingen van belangrijke onderdelen van het Drents Museum.**

In de begroting over 2023 is een bedrag van € 70.000 opgenomen voor het onderhoud dat voor rekening komt van het Drents Museum. Het huidige Meerjaren Onderhoudsplan zal in 2024/2025 worden geactualiseerd, mede door de realisatie van de nieuwe collectiepresentatie.

BIJLAGE 1**PUBLIEKSWAARDE**

De provincie hecht eraan dat het Drents Museum de collectie zo zichtbaar mogelijk maakt voor de inwoners en bezoekers van Drenthe. Het gaat hierbij o.a. om tentoonstellingen, educatieve programma's, meerstaligheid en randprogrammering. Het museum is open en toegankelijk voor iedereen. In zijn producten houdt het museum rekening met bezoekers met een diverse culturele, sociale of economische achtergrond.

- **Het Drents Museum presenteert een aantrekkelijk aanbod, waaronder internationale tentoonstellingen en evenementen van hoge kwaliteit.**

In 2023 werd verder gewerkt aan de nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia*, er vonden gebouwaanpassingen plaats in het historische deel en de Singelzaal (grote zaal) onderging gedurende drie maanden herstelwerkzaamheden. Daarnaast werden in 2023 in totaal 11 tentoonstellingen gepresenteerd, in willekeurige volgorde: *Sterven in schoonheid* -

De wereld van Pompeï en Herculaneum, De wereld van Floris Hovers, Neo Rauch - Wegzehr, DMspotlight - Cornelis van der Sluys, Afina Goudschaal en Suze Robertson, Unlimited - Zelfportretten uit eigen collectie, Schilders van Drenthe - Nieuwe aanwinsten, Op zoek naar Frida, Menyala - De buitengewone geschiedenis van Molukkers in Drenthe, Op reis met Vincent - Van Gogh in Drenthe, Tilo Baumgärtel - Das selbe Wasser, DMspotlight - De wondere wereld van de Leipziger Schule.

Bij de tentoonstellingen *Sterven in schoonheid*, *Menyala* en *Op reis met Vincent* zijn verschillende publieksactiviteiten georganiseerd voor uiteenlopende doelgroepen in samenwerking met externe partijen. Zie voor een bijlage 2, Facts & Figures. *Op reis met Vincent* was een van de hoogtepunten van het Van Gogh Drenthe-jaar. Parallel aan de tentoonstelling werden er op verschillende plekken in de provincie activiteiten en routes georganiseerd. In samenwerking met Vaart in Assen werd Assen ondergedompeld in van Gogh-sferen met onder meer een Vincent van Gogh-beeld op de Kop van de Vaart.

- **Het Drents Museum programmeert programma's over kunst, cultuur en maatschappij.**

Ook in 2023 zijn de grote tentoonstellingen begeleid door een flankerend publieksprogramma met diverse bijzondere events. Een greep uit het afgelopen jaar:

Tijdens de archeologie-tentoonstelling *Sterven in schoonheid* vonden diverse Te Gast-lezingen plaats van experts. Heel bijzonder was de lezing op zondag 26 februari van kinderboekenauteur en filosoof Stine Jensen speciaal voor families met kinderen.

Op zaterdag 15 april 2023 was de officiële opening van de tentoonstelling *Menyala - De bijzondere geschiedenis van de Molukkers in Drenthe*. Tijdens deze grote publieksopening met circa 750 gasten - voor een groot deel afkomstig uit de Molukse gemeenschap - waren er speeches, spokenword, optredens van de Molukse band Massada en DJ Miguell Kaidell en Molukse lekkernijen.

BIJLAGE 1

Tijdens het het *Bersama Sama* familiefestival op 18 juni 2023 konden families met kinderen kennismaken met verschillende aspecten van de Molukse cultuur in Nederland. Zo konden ze een Molukse vechtvlieger leren maken, spelen op een tifa en totobuang en genieten van een menari en tjakalele dansoptreden. Er was doorlopend livemuziek van de band PeLuSoPa in Bar Brasserie Pingo en de Molukse Mellie Metiarj vertelde verhalen in de tentoonstellingszaal. De dag werd feestelijk afgesloten door gezamenlijk de gemaakte vechtvliegers te testen in de museumtuin.

Naast de officiële opening van *Op reis met Vincent* op zaterdag 9 september 2023, in aanwezigheid van een nazaat van broer Theo van Gogh, hebben we bij de start van de tentoonstelling een tweedaags publieksevent georganiseerd. Op zondag 10 september 2023 een 'Van Gogh in Drenthe-dag' voor inwoners van Drenthe en op maandag 11 september (exact 140 jaar nadat Van Gogh aankwam in Drenthe) een jubileumdag. Deze dagen werden meerdere activiteiten voor jong en oud georganiseerd. De Drentse singer-songwriter Martijje bracht het nummer *Wat Vincent Zag*, bezoekers konden

met hulp van de grafisch ontwerper van SPOUK, een aantal Drentse werken gaan zeefdrukken op hun eigen meegenomen textiel. Voor de 'volwassen jongere' was er gelegenheid om gratis een tattoo met een afbeelding of quote van Van Gogh te laten zetten. Hier werd gretig gebruik van gemaakt! Jonge makers van Garage TDI uit Assen brachten Van Goghs Drentse avonturen naar het museum, op de plek waar zijn Drentse werken, inspiratiebronnen en tijdgenoten te zien zijn.

Tijdens de tentoonstelling *Op reis met Vincent* organiseerden we verder speciale dagen met verschillende thema's en voor uiteenlopende doelgroepen. Zo waren er op 22 oktober 2023 tijdens het literaire programma *Vincent Letters* interviews met- en voordrachten van stripmaker Barbara Stok en dichter Ramsey Nasr. Beiden gaven hun persoonlijke interpretatie op leven en werk van Van Gogh.

Tijdens *Vincent's Mind* op 12 november 2023 werd aandacht besteed aan de invloed van kunst op mentale gezondheid. Psycholoog Irma van Steijn gaf tijdens haar lezing inzicht in wat er gebeurt in je brein wanneer je naar kunst

kijkt of zelf creatief bezig bent. Kunstenaar Mirjam Peters vertelde over het verloop van een manische episode aan de hand van schilderijen en tekeningen, waarbij duidelijk werd hoe beelden en stemmingen samenhangen. Er was een mindfulness meditatie door Ita Duursema en met hulp van de Virtual Realitytool VRelax werd gedemonstreerd hoe deze werkt tegen stress, angst, somberheid, pijn en lichamelijk ongemak.

Tijdens de familiedag *Vincent Vibes* op 28 december 2023 in de kerstvakantie konden jongeren leren schilderen en schrijven als Vincent, luisteren naar spokenword en muziek, kijken naar dans over eenzaamheid van danser en choreograaf Selmar van Hinte-Hup en de kindervoorstelling POST. Er waren workshops hoe je herinneringen kunt vereeuwigen op papier en geluiden verzamelen en mixen voor een zogeheten looper.

- **Het Drents Museum is een toegankelijk, inclusief, open en laagdrempelig museum en biedt een plek waar iedereen zich thuis voelt en zich gerepresenteerd ziet.**

BIJLAGE 1

In 2023 is verder gewerkt aan de fysieke toegankelijkheid middels gebouwaanpassingen in het historische gebouwencomplex voor de nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia*, die in het najaar van 2024 opengaat.

Bij de tentoonstelling *Menyala* maakten zeven jongeren van de derde en vierde generatie Molukkers met roots in Drenthe deel uit van de organisatie. Het maken van de tentoonstelling in co-creatie zorgde voor een groot draagvlak binnen de Molukse gemeenschap. De samenwerking leidde tot beslissende keuzes die bijdroegen aan het succes en de kwaliteit van de producten en bovendien leverde het een groot aantal verrassende verhalen op voor de tentoonstelling. Ook onze bezoekers waardeerden deze aanpak van de tentoonstelling. Maar liefst 84% vond de inbreng van jonge Molukkers waardevol.

De werkgroep 'Diversiteit en Inclusie' (D&I) binnen het museum heeft het afgelopen jaar een aantal trainingen georganiseerd. Leidinggevenden, conservatoren, educatoren en de leden van de werkgroep zelf volgden een training van 'Fawaka - ondernemersschool'

over onder andere het koloniale verleden, oriëntalisme en stereotypen. De werkgroep D&I heeft daarnaast een training over culturele sensitiviteit gevolgd.

Het Drents Museum was in 2023 aangesloten bij het platform Musea Bekennen Kleur, het landelijke samenwerkingsproject op het gebied van diversiteit en inclusie. In het afgelopen jaar zijn er verschillende reflectiebijeenkomsten geweest in wisselende samenstelling samen met andere musea. Bewustwording rond dit thema en uitwisseling stonden voorop. In 2024 staat het formuleren van actiepunten op de agenda.

- **Het Drents Museum ontwikkelt zich (naast cultureel en zakelijk-) verder als maatschappelijk ondernemer en ontwikkelt producten voor bezoekers met een diverse culturele, sociale of economische achtergrond en voor bezoekers met een beperking.**

Bij elke grote tentoonstelling worden voor mensen met een visuele beperking de teksten in grootletter aangeboden. Bij *Sterven in schoonheid*, *Menyala* en *Op reis met Vincent*

zijn de teksten ook digitaal aangeboden via een QR-code in het museum en van tevoren via de servicemail voor bezoekers met een online ticket.

Voor bijzondere doelgroepen zijn er ook in 2023 programma's op maat aangeboden op vaste momenten. Bij de grote tentoonstellingen zijn prikkelarme openstellingen georganiseerd voor mensen die bijvoorbeeld door autisme, ziekte of beperking op een andere manier prikkels verwerken en soms lager in hun energie zitten, waardoor een museumbezoek als slopend ervaren kan worden. Bij *Menyala* hebben we ook een prikkelarme video opgenomen, die in 2024 online wordt geplaatst. In samenwerking met Stichting Onbeperkt Genieten is in 2023 bovendien het symposium prikkelarm cultuurbezoek georganiseerd voor cultuurprofessionals. Ook bieden we elke maand een optie aan om een rondleiding te krijgen in Nederlandse Gebaren Taal.

De MuseumPlusBus voor groepen kwetsbare ouderen die niet zelfstandig meer een museum kunnen bezoeken, heeft in 2023 weer regelmatig het Drents Museum bezocht.

BIJLAGE 1

Naast dit reguliere aanbod zijn er in 2023 verschillende extra activiteiten georganiseerd voor specifieke doelgroepen, waaronder voor inwoners van Assen met een smalle beurs.

- Speciaal voor de tentoonstelling *Menyala* openen we op 5 juni 2023 onze deuren voor de Molukse afdeling van woon-zorginstelling De Slingeborgh in Assen. De bewoners met dementie kregen een rondleiding van onze museumdocenten door de tentoonstelling. Daarbij stonden jeugdherinneringen centraal. Sommige ouderen herkenden objecten of wisten zelf nog verhalen te vertellen. Enkele van hen zagen zichzelf terug in de expositie. Begeleiders van de inwoners kregen bovendien een speciale lezing over de geschiedenis van Molukkers in Drenthe. In totaal hebben 24 personen (begeleiders en ouderen) deelgenomen.
- Op 1 juli 2023 ontvingen we 22 gevestigde- en nieuwe Nederlanders in het kader van het programma *Vlucht Voorwaarts*. Zij kregen een rondleiding door Het Grootste Poppenhuis van Nederland. Doel van deze rondleiding was op basis van historische objecten dialoog

te stimuleren over verschillen en overeenkomsten in de hedendaagse leefwereld van beide groepen.

- Op 10 juli 2023 kregen 24 alleenstaande ouderen uit de Molukse wijk in Assen een lezing aangeboden over de geschiedenis van Molukkers in Drenthe. Na een bezoek aan de tentoonstelling volgde een reflectie-sessie waarbij de Molukse ouderen hun eigen herinneringen met elkaar deelden.
- Samen met de werkgroep ‘Menyala’ en Molukse kunstenaars uit de regio hebben we een aantal workshops ontwikkeld voor jongeren uit de Molukse wijken in Drenthe in het kader van *Maju Terus* (Moluks erfgoed in Beweging). Het doel van deze workshops was het doorgeven van Moluks erfgoed en jongeren de mogelijkheid bieden om deze in hedendaagse kunstvormen te verwerken. Naast een workshop tifa maken, tifa spelen en een workshop Spoken Word, bezochten de deelnemers ook de tentoonstelling *Menyala*. Van deze workshopdag is een uitgebreide video gemaakt. Het programma voor Molukse jongeren uit de wijk is samengesteld in

samenwerking met het ICO – Centrum voor Kunst en Cultuur. 12 Jongeren namen deel aan deze workshopmiddag.

- In samenwerking met Intensieve Training Op Maat (ITOM) Assen, hebben 67 vluchtelingen en statushouders gratis de tentoonstelling *Op Reis met Vincent - Van Gogh in Drenthe* bezocht.
- In 2023 zijn wij aangesloten bij het landelijke project *Museum Murals* waaraan ruim 20 musea meedoen. Gebaseerd op de collecties van de diverse musea gaan toonaangevende kunstenaars aan het werk om muren in stadswijken te verlevendigen met grote muurschilderingen. Voor het Drents Museum gaat Nina Valkhoff aan de slag in Assen-Oost. In aansluiting op de vaste collectie van het Drents Museum en het nog te openen *Labyrinthia* zal zij een muur in de Dotterbloemstraat in Assen beschilderen. Voor dit project zijn we een samenwerking aangegaan met Woningcorporatie Actium, de eigenaar van het pand waarop de muurschildering aangebracht gaat worden. Deze samenwerking richt zich mede op het

BIJLAGE 1

versterken van relaties in de buurt en het creëren van draagvlak bij de bewoners voor dit project.

- Eind november heeft het museum meegedaan met de actie van *Orange the world*, de campagne tegen geweld tegen vrouwen en meisjes. Het museum heeft dit jaar meegedaan met een speciale vlag bij de entree.
- In de laatste maanden van 2023 draaide op initiatief van Werkplein Drentsche Aa (WPDA) in ons museum het innovatieve project 'Taalmaatjes'. Acht 'nieuwe' Nederlanders zijn binnen dit project gekoppeld aan acht enthousiaste museumvrijwilligers. Samen bemensten zij de Infobalie waar zij onder begeleiding van hun taalmaatje bezoekers van het museum te woord staan. Vanwege het succes is de samenwerking verlengd en zijn de taalmaatjes ook te vinden bij de tentoonstelling van Antonio López in 2024.
- **Het Drents Museum biedt zijn diverse bezoekers in het museum een goed begeleide culturele ervaring bij de vaste presentatie**

en tijdelijke tentoonstellingen met passende informatie en gebruik van innovatieve manieren van publieksoverdracht..

Bij een tentoonstelling hanteert het museum een crossmediale aanpak, waarbij een breed pakket aan producten en activiteiten wordt ingezet om op uiteenlopende manieren een zo breed mogelijke doelgroep aan te spreken.

Bij de grote tentoonstellingen *Sterven in schoonheid*, *Menyala* en *Op reis met Vincent* hebben we in 2023 een uitgebreid randprogramma ontwikkeld, met onder meer verdiepende lezingen, workshops, rondleidingen, familieroutes, culturele activiteiten en events. Zie Bijlage 2.

- **Het Drents Museum ontwikkelt programma's voor kunst- en erfgoededucatie voor verschillende onderwijsvormen en – niveaus.**

In 2023 zijn er nieuwe onderwijsprogramma's ontwikkeld bij tijdelijke tentoonstellingen. Dat was het geval bij de tentoonstelling *Menyala* en bij *Op reis met Vincent*. Het partnerschap met het Drenthe College is ook in 2023 weer

voortgezet met het uitgebreide lespakket bij de tentoonstelling *Sterven in schoonheid*. Bij de tentoonstelling over Vincent van Gogh is een speciaal kunstprogramma bij Praktijkonderwijs Assen ontwikkeld.

Ook in 2023 zijn de doorlopende schoolprogramma's weer aangeboden, zoals de Historische Ontmoeting in *Het Grootste Poppenhuis van Nederland* en de online programma's *Mysterie in het Veen* en *Stillezens vind je overal*.

- **Het Drents Museum functioneert ook voor buitenlandse bezoekers die ten minste Engelstalig kennis kunnen nemen van de informatie, verdieping en beleving die het Drents Museum zijn bezoekers bij de tijdelijke (internationale) tentoonstellingen en de vaste presentatie biedt.**

Alle tijdelijke tentoonstellingen zijn in 2023 gepresenteerd met Nederlandse en met Engelse teksten. Op de website van het museum is alle informatie van het museum, de topstukken en de tentoonstellingen in het Nederlands, Engels en Duits aangeboden. Op de social

BIJLAGE 1

media gebruikt het museum Nederlands als voertaal, op Instagram zijn de berichten ook in het Engels geplaatst. In de nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia*, die in 2024 gereed is, worden alle teksten in het Nederlands en Engels aangeboden.

DRENTSE WAARDE

De provincie wil dat het Drents Museum relevante kennis, ervaring en expertise deelt met andere musea in Drenthe en ze ondersteunt waar mogelijk. Dit is een logische rol voor het Drents Museum, gezien zijn positie en grootte. Daarnaast is het voor de provincie van belang dat het hoogwaardige, culturele aanbod van het Drents Museum bijdraagt aan de vrijetijdseconomie in Drenthe, de regionale binding, de waardering van de woonomgeving en het vestigingsklimaat voor bedrijven.

- **Het Drents Museum maakt zich hard voor een sterk museaal Drenthe.**

Als grootste museum van Drenthe voelen we ons intrinsiek gemotiveerd om te zorgen voor een sterk museaal veld in de provincie. Immers, des te meer professionaliteit in de Drentse culturele instellingen, des te beter het aanzien van cultuur in de provincie en des te meer samenwerking op allerlei vlakken er mogelijk is.

Het museum adviseerde ook in 2023 regelmatig provinciale, regionale en/of lokale bestuurders om specifieke instellingen te helpen professionaliseren. Ook adviseerde het regelmatig andere musea op het gebied van collectievorming en museaal beleid, zie hieronder.

- **Het Drents Museum stelt zich op als goede ‘naober’ en deelt zijn museale kennis en expertise collegiaal met collega-musea en andere culturele instellingen in Drenthe.**

Met name via onze regioconservator kunnen we het begrip ‘naoberschap’ nóg meer uitdragen en op die manier bijdragen aan verdere professionalisering van de kleinere musea in Drenthe. De regioconservator adviseerde en ondersteunde in 2023 een aantal musea, waaronder het Veenpark in Barger-Compascuum, het Van Gogh Huis in Veenoord/Nieuw-Amsterdam, Museum Havezate Mensinge in Roden en het Stedelijk Museum in Coevorden. In 2024 wordt dit verder gecontinueerd. Er zullen nog meer samenwerkingen middels kennis- en collectieverspreiding tot stand komen.

BIJLAGE 1

- **Het Drents Museum heeft een ruimhartig bruikleenbeleid voor collega-musea in Drenthe.**

In 2023 zijn bruiklenen weer ruimhartig en zonder winst oogmerk ter beschikking gesteld aan diverse musea in binnen- en buitenland. Alle bruiklenen zijn verleend volgens een door de Museumvereniging opgestelde landelijke bruikleenprocedure, waarbinnen veel aandacht bestaat voor de veiligheid, de beveiliging en het behoud van het object. Zie voor alle bruiklenen Bijlage 4.

Mede dankzij de regioconservator kon het bruikleenverkeer binnen Drenthe verder worden geoptimaliseerd. Voor de tentoonstelling in Museum Havezate Mensinge werden bijvoorbeeld een aantal belangrijke werken van De Ploeg uitgeleend.

- **Het Drents Museum neemt zitting in het bestuur van het Platform Drentse Musea.**

Het Platform Drentse Musea heeft als taken kennisdeling en professionele ondersteuning van alle musea in Drenthe op het gebied van educatie, vrijwilligers, pr en marketing,

collectiebeleid en cultureel ondernemerschap. Het Drents Museum was ook in 2023 als vicevoorzitter weer vertegenwoordigd in het bestuur van dit Platform. Na een aantal bestuurswisselingen is eind 2023 het bestuur weer volledig bezet.

- **Het Drents Museum biedt waar mogelijk kosteloos tijdelijke depotruimte voor kwetsbare en/of kostbare objecten van de vijf in de Cultuurnota 2021-2024 genoemde musea van provinciaal belang.**

Het Drents Museum bood ook in 2023 weer kosteloos tijdelijke depotruimte aan de vijf in de Cultuurnota 2021-2024 genoemde musea van provinciale belang. Museum De Buitenplaats heeft een aantal schilderijen ondergebracht in het depot en Herinneringscentrum Kamp Westerbork maakt tijdelijk gebruik van depotruimte i.v.m. de verbouwing van hun eigen depot. Gezien de gelimiteerde beschikbare ruimte in het depot is het slechts beperkt mogelijk om tijdelijke depotruimte aan te bieden. In overleg met de betreffende musea wordt bepaald of er aan de vraag kan (blijven) worden voldaan.

- **Bij uitzonderlijke tentoonstellingen voert het Drents Museum onderzoek uit naar de economische spin-off in Drenthe.**

Bij *Op reis met Vincent* is in 2023 een groot publieksonderzoek uitgevoerd in samenwerking met het onderzoeksbureau Cigarbox in opdracht van het BlockBuster Fonds. Bijna 90.000 bezoekers – van wie velen speciaal voor deze expositie naar Assen kwamen en 11% zelfs voor het eerst naar het Drents Museum – genoten van de tentoonstelling, die met gemiddeld een 8,5 gewaardeerd werd. Een zeer hoge score! De economische spin off in de directe omgeving van het museum was gedurende de 17 weken dat de tentoonstelling stond 3,9 miljoen euro. Dat was iets minder dan de spin off voor Frida Kahlo (2021). Dat is grotendeels te verklaren doordat er voor Van Gogh meer bezoekers uit het noorden van Nederland op deze tentoonstelling afkwamen en er minder overnachtingen in de regio hebben plaatsgevonden. De city experience en de aankleding in de stad werden gewaardeerd met een 7,8.

Daarnaast is er ons eigen continue publieksonderzoek, waarbij we vooral kijken naar het

BIJLAGE 1

profiel van onze bezoekers en de waardering van ons aanbod. Zo zagen we onder andere dat voor *Menyala* ruim 32% van de bezoekers afkomstig was uit Drenthe en dat de tentoonstelling en de publieksactiviteiten werden gewaardeerd met een 8.1. Maar liefst 84% vond de inbreng van jonge Molukkers waardevol.

SPECIFIEKE EISEN 2023

- **Het Drents Museum zal de ‘portal van Drenthe’ vormgeven voor de nieuwe collectie presentatie in 2023 en betreft hierbij relevante partners.**

De ‘portal van Drenthe’ is binnen het Drents Museum een begrip dat wordt gebruikt om een verwijfsfunctie aan te duiden die de verhalen van de collectie van het Drents Museum verbindt met locaties in Drenthe. Hiermee willen we extra verdieping geven aan bepaalde onderwerpen/voorwerpen buiten de muren van het museum.

De portal is integraal onderdeel van de nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia*, die in 2024 wordt opgeleverd. In *Labyrinthia* maak je als bezoeker een magische ontdekkingsreis door vijftien zalen van het museum langs alle topstukken van het museum. Vervolgens bieden we de bezoeker de unieke mogelijkheid om verdere verdieping te zoeken in de provincie, bij erfgoedlocaties, partnermusea, culturele instellingen en in natuurgebieden, fysiek of virtueel. Zo kun je naar de plek waar het meisje

van Yde gevonden is of in het landschap staan waar Van Gogh zijn schilderijen heeft gemaakt.

Via een begeleidende webapp verwijzen we de bezoeker naar locaties in Drenthe en de daarbij behorende partnermusea en -instellingen. Bij de opening van *Labyrinthia* zal de portal worden opgeleverd met een verwijzing naar zeven locaties: Het Nijsinghuis (Museum De Buitenplaats, Eelde), het grootste hunebed van Nederland (Hunebedcentrum, Borger), Bargerveen (Het Veenpark, Barger-Compascuum), Kampterrein Westerbork (Herinneringscentrum Kamp Westerbork, Hooghalen), Koloniën van Weldadigheid (Gevangenis-museum, Veenhuizen en Museum De Proefkolonie, Frederiksoord), kamer Vincent van Gogh in Logement Scholte (Van Gogh Huis, Nieuw-Amsterdam/Veenoord) en de vindplaats Meisje van Yde (Het Drentse Landschap).

In een eerder stadium zijn bovengenoemde instellingen al geïnformeerd over dit project, in 2023 zijn zij actief betrokken voor de uitvoering. In gezamenlijkheid zijn er inhoudelijke teksten gemaakt en dronebeelden van de betreffende locaties. Daarnaast wordt ook onderzocht

BIJLAGE 1

welke reeds bestaande wandel- en fietsroutes en andere routes we kunnen koppelen aan de portal.

Aanvullend op de webapp is in 2023 een start gemaakt met de ontwikkeling van een aansprekende AR-beleving, waarin we op verschillende locaties het verleden tot leven wekken. Dit is mogelijk gemaakt door een bijdrage van Cultuurloket DigitALL. Samen met onze partners en creatieve partners ontwikkelen we in 2024 op drie plekken in de provincie (vindplaats meisje van Yde, Nijsinghuis Eelde en hunebed D27 in Borger) een korte digitale beleving speciaal voor families met kinderen. We zetten hiermee de volgende innovatieve stap in storytelling, niet alleen binnen maar ook buiten de muren van het museum.

- [Het Drents Museum bereidt zich voor op het Van Goghjaar in 2023 in samenwerking met Marketing Drenthe, de gemeenten Coevorden, Emmen en Hoogeveen en de provincie Drenthe.](#)

Drenthe stond in 2023 in het teken van Vincent van Gogh, met als doel de periode

dat de beroemde kunstenaar in Drenthe was, blijvend zichtbaar en beleefbaar te maken voor zowel inwoners als gasten van provincie. De grote tentoonstelling *Op reis met Vincent* was aanleiding én een van de grote activiteiten voor dit bijzondere jaar. Het Drents Museum was ook in 2023 nauw betrokken bij alle (135!) events in de provincie: van input binnen de stuurgroep voor de aansturing van het jaar, het leveren van inhoudelijke content voor events en publicaties en verwijzingen over en weer via de verschillende communicatieteams.

In samenwerking met Stichting Van Gogh Europe werd op 14 en 15 november 2023 een internationaal congres georganiseerd, waarbij sprekers van de Van Goghpartners uit België, Frankrijk, Nederland en Engeland inspiratie boden aan geïnteresseerden en betrokkenen bij Van Goghlocaties en activiteiten in Drenthe. Het gevoel van veel aanwezigen uit Drenthe om onderdeel uit te maken van een internationaal netwerk gaf veel voldoening. Ook het feit dat we met dit internationale congres de provincie Drenthe op de kaart konden zetten in de biografie van de beroemde kunstenaar werd als zeer waardevol beschouwd.

BIJLAGE 2

FACTS & FIGURES

TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES

- 8,3 is het algemene waarderingscijfer voor het museum en de tentoonstellingen, waarvan:
 - 8,2 voor ***Sterven in schoonheid***
 - 8,2 voor ***Menyala***
 - 8,8 voor ***De wereld van Floris Hovers***
 - 8,5 voor ***Op reis met Vincent***

3 GROTE TENTOONSTELLINGEN (Singelzaal)

Sterven in schoonheid – De wereld van Pompeï en Herculaneum

t/m 26 maart 2023

In deze tentoonstelling stond het rijke leven van de inwoners van de Italiaanse steden Pompeï en Herculaneum centraal, vóór de allesverwoestende uitbarsting van de vulkaan de Vesuvius. Bezoekers werden geraakt met

de schoonheid en kunst waarmee de inwoners zich omringden. Te zien waren meer dan honderd archeologische kunstschaten uit het Museo Archeologico Nazionale in Napels en het Parco Archeologico Ercolano in Herculaneum, waaronder de bekende veelkleurige fresco's en mozaïeken, marmeren en terracotta beelden, prachtige bronzen portretten en fontein, en gouden sieraden. In totaal bezochten 80.000 mensen deze tentoonstelling. Het design van de tentoonstelling – van de hand van Northern Light uit Amsterdam – werd bekroond met 'Winner' van de German Design Award 2024 in de categorie 'Excellent Architecture'.

In de maanden april t/m juni is de Singelzaal gesloten geweest voor publiek in verband met herstelwerkzaamheden aan de zaal.

De wereld van Floris Hovers

1 juli t/m 13 augustus 2023

Deze zomer kwam je in de grote tentoonstellingszaal ogen tekort bij de tentoonstelling *De wereld van Floris Hovers*. Deze solo-expositie van ontwerper en kunstenaar Hovers (1976) toonde een veelheid aan kleurige

fantasiesteden, skylines, miniatuurvoertuigen, houten dieren en meubels. Hovers nodigde de bezoeker uit in zijn bijna volmaakte eenvoudige wereld, waar alle ruimte is voor verbeelding. De ontwerpen van Hovers verrassen door hun eenvoud. In zijn werken speelt hij met materialen, kleuren, vormen en constructies. Hovers begint met observeren, onderzoeken en schetsen, waarna hij al gauw overgaat tot het maken. Door te zoeken naar balans komt hij tot de essentie. Het herkenbare ontwerp dat overblijft, spreekt tot de verbeelding van de kijker. Zo treedt Hovers op een speelse manier de volwassen wereld tegemoet, waarbij hij continu zoekt naar een evenwicht tussen functionaliteit en esthetiek.

Op reis met Vincent – Van Gogh in Drenthe

11 september 2023 t/m 7 januari 2024

In de tentoonstelling *Op reis met Vincent - Van Gogh in Drenthe* - die nog een week doorliep in 2024 - maakte de bezoeker kennis met misschien wel het minst bekende werk van de wereldberoemde schilder Vincent van Gogh. Schilderijen, tekeningen en aquarellen die Van Gogh maakte tijdens zijn verblijf in

BIJLAGE 2

Drenthe, waren te zien in Assen. Aanleiding was dat het exact 140 jaar geleden was dat Van Gogh naar Drenthe kwam, waardoor 2023 in Drenthe werd uitgeroepen tot het Van Gogh Drenthe jaar en er veel activiteiten werden georganiseerd. Unieke van de expositie was dat zoveel Drentse werken van Van Gogh tezamen werden gepresenteerd. De Drentse Van Goghs waren afkomstig uit musea en privécollecties van over de hele wereld. Ook was er werk van Vincent van Gogh te zien voorafgaand aan en aansluitend op de Drentse periode. Als bezoeker volgde je Van Goghs omzwervingen door het Drenthe van 1883. In een immersieve projectie stapte je samen met Vincent in de trein, en keek je door zijn ogen naar het Drentse landschap. Naast Van Goghs werken ontmoette je ook de tijdgenoten en inspiratiebronnen die belangrijk voor hem waren tijdens zijn verblijf in Drenthe, zoals Jacob van Ruisdael, Jean-Francois Millet en Anton Mauve. In nog net geen vier maanden trok de tentoonstelling bijna 90.000 bezoekers (inclusief t/m 7 januari 2024)

5 TENTOONSTELLINGEN (Abdijzaal, Kloosterzaal en Brinkzalen)

Neo Rauch – Wegzehr

t/m 26 maart 2023

Rauch is een van de meest toonaangevende hedendaagse kunstenaars en belangrijke representant van de Neue Leipziger Schule. In deze overzichtstentoonstelling lag de focus volledig op Rauchs werk op papier. In totaal omvatte de tentoonstelling ongeveer honderd werken op papier die voor het grootste deel nog niet eerder in Nederland getoond waren.

Menyala – De buitengewone geschiedenis van Molukkers in Drenthe

16 april t/m 1 oktober 2023

De tentoonstelling *Menyala - De buitengewone geschiedenis van de Molukkers in Drenthe* – gemaakt in co-creatie met zeven jonge Molukkers met roots in Drenthe – liet nét een ander licht schijnen op de Molukse geschiedenis dan hoe we die doorgaans kennen. Na de onafhankelijkheidsoorlog in Indonesië komen grote groepen Molukkers naar Nederland.

Van de bijna 13.000 Molukkers die in 1951 aankomen, belanden er zo'n 3.000 in Drenthe. De meesten jong en vol toekomstdromen. De tentoonstelling *Menyala* – Maleis voor ‘schitteren’ – vertelde aan de hand van honderd voorwerpen, video's, foto's en spoken word over de pijn en het verdriet, maar ook over de ambities en de idealen. De tentoonstelling belichtte het gevoelige verleden met de rauwe randen, maar juist ook de passie en veerkracht van de Molukse gemeenschap. De tentoonstelling trok 55.000 bezoekers. *Menyala* wordt in 2024 geheel gedigitaliseerd zodat de tentoonstelling ook online te bezoeken blijft.

DMspotlight – Cornelis van der Sluys, Afina Goudschaal en Suze Robertson

16 april t/m 1 oktober 2023

In de Brinkzalen was het werk van drie kunstenaars uit de periode rond 1900 te zien. Met de reeks *DMspotlight* stelt het Drents Museum steeds drie kunstenaars voor, die vertegenwoordigd zijn in de collectie. Cornelis van der Sluys, Afina Goudschaal en Suze Robertson waren de eerste drie in de reeks. Kunstenaars rond 1900 zitten vol dromen en

BIJLAGE 2

idealen. De ‘nieuwe tijd’ vraagt om ‘nieuwe kunst’ die mooi, maar ook functioneel is.

Tilo Baumgärtel – Das selbe Wasser

vanaf 14 oktober 2023

In de tentoonstelling *Tilo Baumgärtel – Das selbe Wasser* – nog te zien tot en met 26 maart 2024 – toont het Drents Museum een overzicht van schilderijen, (digitale) tekeningen en videokunst van Leipziger hedendaagse realist Tilo Baumgärtel (1972). De tentoonstelling is samengesteld door gastconservator Saša Bogojev en past in de serie tentoonstellingen van het Drents Museum over kunstenaars van de (Neue) Leipziger Schule. Het werk van Baumgärtel toont de stilte voor de storm, een sprookjesachtige wereld waarin kleurrijke figuren en vervreemdende achtergronden de bezoeker meenemen en uitdagen om zelf het verhaal verder in te vullen. In *Das selbe Wasser* neemt het Drents Museum de bezoeker via schilderijen, (digitale) tekeningen en videokunst mee naar deze sprookjesachtige wereld.

DMspotlight – De wondere wereld van de Leipziger Schule

vanaf 14 oktober 2023

Vanaf 14 oktober is in de Brinkzalen de presentatie *DMspotlight – De wondere wereld van de Leipziger Schule* te zien. Meer dan 20 werken van verschillende kunstenaars worden getoond, allemaal uit onze eigen collectie. Het betreft kunstenaars die les hebben gegeven of hebben gestudeerd aan de fameuze Hochschule für Grafik und Buchkunst in Leipzig. De stijlen en technieken van deze kunstenaars verschillen enorm, maar allemaal baseren zij zich op de realiteit. Realisme en ambacht staan namelijk centraal op de Duitse school. Naast werken op doek presenteren we in deze tentoonstelling ook een video, waarin wordt uitgelegd wat de Leipziger Schule is, wat de relatie is tussen het Drents Museum en de Leipziger Schule en hoe deze is ontstaan.

5 TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES (Drostenhuis)

Op zoek naar Frida

t/m 8 januari 2023

Na de succesvolle tentoonstelling *Viva la Frida! – Life and art of Frida Kahlo* die in april 2022 afsloot met 140.000 bezoekers, was Frida Kahlo wederom te zien in het museum. In *Op zoek naar Frida* presenteerde het museum de winnaars van de kunstwedstrijd *Krabbé zoekt Kahlo* die de AVROTROS rondom de zevendelige tv-serie organiseerde. Opdracht aan de kijkers was om je te laten inspireren door de rebelse kunstenaar Kahlo en een werk in te sturen waarbij elke kunst- en stijlvorm toegestaan was. Maar liefst 1500 mensen namen deel aan de wedstrijd. Werken van 25 geselecteerde kunstenaars werden getoond in het museum.

Unlimited – Zelfportretten uit eigen collectie

t/m 29 mei 2023

Speciaal voor deze tentoonstelling kroop de Nederlandse kunstenaar Sam Drukker in de rol van conservator. Zijn keuze bestond uit ruim

BIJLAGE 2

vijftig zelfportretten uit de collectie van het Drents Museum.

Schilders van Drenthe – Nieuwe aanwinsten

t/m 29 mei 2023

In het prentenkabinet van het Drostenhuis werd in een kleine presentatie een bijzondere getekende voorstudie van *De Drentse Madonna* van Jozef Israëls getoond in combinatie met het schilderij. Ook waren een zestal nieuwe aanwinsten voor de collectie Schilders van Drenthe te zien, waaronder vier schilderijen van Julius van de Sande Bakhuyzen, een schilderij van Willem Roelofs en een schilderij van Jozef Israëls.

Vanaf eind mei is het Drostenhuis afgesloten geweest voor publiek gedurende 2023 i.v.m. voorbereidende werkzaamheden voor Labyrinthia.

VASTE COLLECTIE

In verband met de voorbereidende werkzaamheden voor *Labyrinthia* was naast de tijdelijke tentoonstellingen slechts een heel beperkt aanbod van de vaste collectie te zien in het museum.

Archeologie

In de onderdoorgang van het museum was nog tot en met de meivakantie een kleine presentatie van onze beroemde veenlijken getoond, met onder andere het Meisje van Yde. Daarna zijn de werkzaamheden begonnen in de onderdoorgang voor de nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia*. In deze presentatie die opent in 2024, krijgen de archeologische topstukken een definitieve plaats.

Nieuwe aanwinsten en bijzondere presentaties

Er werden een aantal nieuwe aanwinsten getoond gedurende het jaar. Zo presenteerde het museum een bijzondere middeleeuwse gouden ring ingelegd met een edelsteen uit de 9de eeuw. De ring krijgt na restauratie een prominente plek in *Labyrinthia*. Het object De Kar van kunstenaar Wout Muller werd aangekocht dankzij steun van de Young Culture Club en is korte tijd te zien geweest. Naar aanleiding van de 80ste verjaardag van kunstenaar Matthijs Röling toonde het museum een monumentale wandschildering van Röling. Vanwege het overlijden van kunstenaar Barend Blankert werd als eerbetoon het werk Zelfportret in rode badjas (2007) getoond.

Het Grootste Poppenhuis van Nederland

De kamers van de 18de-eeuwse belastingontvanger Johannes van Lier en zijn gezin zijn het hele jaar te zien geweest.

Studio DM – Artist in residence

In Studio DM kunnen beeldend kunstenaars, musici en auteurs in de stimulerende omgeving van het museum, de provincie Drenthe en de stad Assen bijzonder werk maken en tot een uitwisseling van ideeën en inspiratiebronnen komen. Het museum stimuleert hiermee de verdieping van de (artistieke) ontwikkeling en de praktijk van kunstenaars in binnen- en buitenland. In 2023 verbleven de volgende kunstenaars in Studio DM:

Maart

- Lonnie van Brummelen en Siebren de Haan, beeldende kunstenaars

Mei t/m juli

- Gerrit Boer, schrijver

Oktober

- Robert Seidel, kunstenaar

BIJLAGE 2

PUBLIEK

Met een prachtige programmering hebben we 2023 kunnen afsluiten met **179.345** bezoekers. In het afgelopen jaar is onze grote tentoonstellingszaal ruim drie maanden dicht geweest vanwege groot onderhoud. Daarnaast was een groot deel van het historische gebouwencomplex – waar de eigen collectie te zien was – vanaf begin mei gesloten in verband met de werkzaamheden voor de herinrichting voor onze nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia*.

BEZOEKERSPROFIEL

Van de ondervraagde bezoekers in 2022 was:

66% was vrouw bij *Menyala*

60% bij *Op reis met Vincent*

47% kwam van buiten het Noorden (Dr/Gr/Fr) bij *Menyala*

48% bij *Op reis met Vincent*

33% kwam uit Drenthe bij *Menyala*

27% bij *Op reis met Vincent*

47% bezocht het museum met partner bij *Menyala*

52% bij *Op reis met Vincent*

21% bezocht het museum in familieverband bij *Menyala*

14% bij *Op reis met Vincent*

8% was jonger dan 40 bij *Menyala*

9% bij *Op reis met Vincent*

26% was 70+ bij *Menyala*

35% bij *Op reis met Vincent*

69% kwam met de auto naar het museum bij beide tentoonstellingen

14% kwam met de trein naar het museum bij *Menyala*

23% bij *Op reis met Vincent*

9% kwam met de fiets naar het museum bij *Menyala*

3% bij *Op reis met Vincent*

20% gaf aan minder dan 1 keer per jaar een museum te bezoeken bij *Menyala*

9% bij *Op reis met Vincent*

18% bezocht voor het eerst het Drents Museum bij *Menyala*

11% bij *Op reis met Vincent*

BIJLAGE 2

BEZOEKERSPROFIEL (VERVOLG)

Bezoekers waren geïnformeerd via:

- 25%** artikel of recensie bij *Menyala*
- 44%** bij *Op reis met Vincent*

- 31%** website DM bij *Menyala*
- 23%** bij *Op reis met Vincent*

- 11%** advertentie in krant / tijdschrift bij *Menyala*
- 15%** bij *Op reis met Vincent*

- 2%** reclame op TV / Radio bij *Menyala*
- 7%** bij *Op reis met Vincent*

- 3%** programma op TV / Radio bij *Menyala*
- 6%** bij *Op reis met Vincent*

- 17%** via een vrienden / kennissen / familie bij *Menyala*
- 18%** bij *Op reis met Vincent*

- 12%** via de DM Nieuwsbrief bij *Menyala*
- 12%** bij *Op reis met Vincent*

- 17%** via Facebook, Twitter, Instagram bij *Menyala*
- 9%** bij *Op reis met Vincent*

WAARDERING

- 8,4** voor de gastvrijheid van het museum

- 7,8** voor de Museumshop

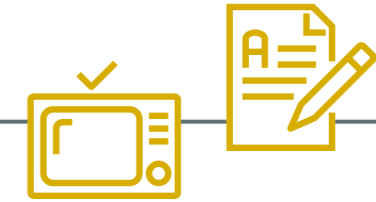
- 7,8** voor Bar Brasserie Pingo

- 4,5** bollen (van 5) op Tripadvisor

- 4,7** (van 5) op Facebook reviews

- 4,5** sterren (van 5) op Google reviews

- 8,74** is de promoter score

MEDIA

- 49** persberichten

- 2.207** artikelen (print en online, regionaal en landelijk) met een totaal bereik van 1.161.025.616 waarvan € 8.084.340 aan advertentiewaarde, waaronder:
 - € 369.306 voor *Menyala* (bereik: 61.876.349)
 - € 4.895.392 voor *Op reis met Vincent* (bereik: 440.654.241)

- 10** landelijke televisie-uitzendingen:
 - NU TE ZIEN! over *Sterven in Schoonheid* en *Op reis met Vincent*
 - Ivo op Zondag over *Menyala* en *Op reis met Vincent*
 - Tussen Kunst en Kitsch
 - NOS journaal over *Menyala*
 - Focus over het Meisje van Yde

- 1** televisie-uitzending in Duitsland en Frankrijk
 - ARTE reportage over *Op reis met Vincent*

BIJLAGE 2

MEDIA (VERVOLG)

- 8** landelijke radioreportages over o.a. *Menyala*, Floris Hovers en *Op reis met Vincent* op NPO Radio 1, NPO Radio 2 en Radio Klassiek

- 16** regionale televisie-uitzendingen

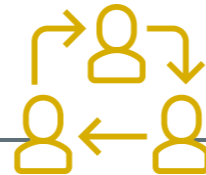
- 23** regionale radioreportages

- 1.325** artikelen zijn digitaal over het museum verschenen met een totaal bereik van 1.050.571.753, waarvan € 1.480.925 aan advertentiewaarde.

ONLINE MEDIA

541.484	unieke bezoekers
www.drentsmuseum.nl	29.896	ontvangers digitale nieuwsbrief
1,31	minuten gemiddelde verblijfsduur op de website	114	volgers op TikTok
18.517	volgers op Facebook	402.000	vertoningen op TikTok (tijdens campagne <i>Op reis met Vincent</i>)
165.000	personen bereikt per maand		
11.916	volgers op Instagram		
25.900	personen bereikt per maand		
239.300	tweetweergaven op X (Twitter)		
10.481	@DrentsMuseum-volgers op X (Twitter)		
4.262	volgers op LinkedIn		
115.592	weergaven van onze YouTube-videos		
660	volgers You Tube		
9	digitale nieuwsbrieven		

BIJLAGE 2

JOINTPROMOTION ACTIES

20x, met onder andere:

- VriendenLoterij
- Nationale Postcode Loterij
- AVROTROS (MUZE)
- NS
- NPO Radio 2
- Marketing Drenthe
- Hello Festival
- Museumkaart
- SRC Reizen
- Gemeente Assen
- Hotel de Jonge
- De Bonte Weaver
- Vrije Academie
- Bibliotheek Drachten

JOINTPROMOTION SAMENWERKINGEN

- Provincie Drenthe
- Europese Wielervedunie (Europees Kampioenschap Wielrennen)
- Van Gogh Drenthe
- Van Gogh Europe
- Vaart in Assen
- East Side Story (Aan de andere kant)
- Molukse Takkie
- ICO Centrum voor Kunst & Cultuur
- Kunst & Cultuur Drenthe
- Drents Archief
- Het Drentse Landschap
- Garage TDI

BEURZEN

- 1x** Kunst aan het Hof, 22 t/m 26 maart 2023
- 1x** Preuvenement Assen, 26 en 27 augustus 2023

BIJLAGE 2

PUBLIEKSEVENTS

1x Familiefestival Bersama Sama bij *Menyala*, **391** personen

1x Workshop Tracing your roots bij *Menyala*, **22** personen

1x Workshop *Maju Terus - Moluks Erfgoed in Beweging bij Menyala*, **12** personen

5x Ooggetuigenrondleiding door Molukse rondleiders bij *Menyala*, **74** personen

3x Te Gastlezingen bij *Sterven in schoonheid*, Karin Haanappel, Stine Jensen en Bastiaan Steffens, **319** personen

1x Lezing Museumkaarthouders bij *Sterven in schoonheid*

2x Te Gastlezingen bij *Menyala*, ‘Slavernij en de Molukken’ en ‘Buitengewone verhalen over Nieuw-Guinea en de Molukken’, **200** personen

1x Tussen Kunst & Kitsch, **774** personen

1x VriendenLoterij Exclusieve avond bij *Menyala*, **80** personen

1x VriendenLoterij Open Dagen bij *Op reis met Vincent*, **916** personen

1x Opa en oma-dagen bij *Op reis met Vincent*, **152** personen

1x *Vincent Minds*, activiteitendag bij *Op reis met Vincent*, **900** personen

1x *Vincent Vibes*, familiedag bij *Op reis met Vincent*, **1760** personen

1x *Vincent Letters* (literair event) bij *Op reis met Vincent*, met Barbara Stok en Ramsey Nasr, **124** personen

4x Schilderarrangement *Door de ogen van Vincent*, **29** personen

4x Workshop Oktobermaand Kindermaand *Wat Vincent Zag*, **152** personen

OVERIGE ACTIVITEITEN

Podcastopnames bij *Menyala*

Open Monumentendag

Dag van de Drentse Geschiedenis

BIJLAGE 2

PUBLIEKSLEZINGEN/ARRANGEMENTEN

2x arrangementen/lezingen van de Vrije Academie (*Sterven in schoonheid*, *Op reis met Vincent*), **60** deelnemers

5009 deelnemers gratis lezingen *Sterven in schoonheid*

3966 deelnemers gratis lezingen bij *Menyala*

7010 deelnemers gratis lezingen bij *Op reis met Vincent*

7x lezingen/workshops op locatie, **200** personen

RONDLEIDINGEN/ARRANGEMENTEN OP MAAT

43 rondleidingen *Sterven in schoonheid*, **667** deelnemers

43 rondleidingen *Op reis met Vincent*, **639** deelnemers

8x rondleidingen *Musea in Gebaren*, **51** deelnemers

6x keer bezoek *Prikkelarm*, **70** deelnemers

17x Museum Plus Bus, **610** deelnemers

2x rondleiding voor mensen met een visuele beperking, **60** deelnemers

2x keer *Gekleurd Grijs*, **20** deelnemers

1x Rondleiding Molukse dagopvang, **25** deelnemers

1x rondleiding dementie-afdeling, **24** deelnemers

1x rondleiding voor vluchtelingen *Vlucht Voorwaarts*, **22** deelnemers

1x Prikkelarm Symposium, **48** deelnemers

1x training Vluchtelingen ITOM (Intensieve Training Op Maat), **67** personen

1x rondleiding Molukse dagopvang, **25** personen

1x rondleiding Noodopvang vluchtelingen Assen, **23** personen

2x rondleiding Macula Café (mensen met een visuele beperking), **36** personen

BIJLAGE 2

HUWELIJKEN

6 huwelijken, waarvan:

- **3** huwelijksvoltrekkingen in Statenzaal voor **75** personen.
- **1** huwelijksvoltrekking in Statenzaal / Opkamer voor **50** personen
- **1** huwelijksvoltrekking in Statenzaal / Pingo voor **45** personen
- **1** huwelijksvoltrekking in Statenzaal / Opkamer / Pingo voor **47** personen

ZAALVERHUUR

- 21x** Statenzaal
- 24x** Opkamer
- 2x** Trouwzaal
- 12x** Bar Brasserie Pingo
- 23x** zaalverhuur met een combinatie Statenzaal/Opkamer
- 16x** zaalverhuur met een combinatie van meerdere zalen, waaronder een diner dat plaats vond in Pingo, Statenzaal en Opkamer

€ 190.000 omzet zakelijk arrangementen, publieksevents, rondleidingen en lezingen en zaalverhuur

ONDERWIJS

7124 leerlingen, waarvan o.a.:

- **2535** leerlingen Primair Onderwijs (PO)
 - **3477** leerlingen Voortgezet Onderwijs (VO)
 - **171** studenten Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO) en Hoger Beroeps Onderwijs (HBO)
- 56** programma's: Culturele Mobiliteit (CulMo) met **1892** leerlingen, waarvan:
- **305** leerlingen voor de CulMo *Sterven in schoonheid*
 - **602** leerlingen voor de CulMo *Sigismund/ Historische ontmoeting*, combiprogramma Drents Museum/Drents Archief
 - **45** leerlingen voor de CulMo *Menyala*
 - **500** po-leerlingen voor de CulMo *Op reis met Vincent*
 - **440** vo-leerlingen voor de CulMo *Op reis met Vincent*

BIJLAGE 2

ONDERWIJSPROGRAMMA'S

8 Drentse Cultuur Academie
(**182** PO-leerlingen)

4 Kunstschooldagen (**60** PO-leerlingen)

164 Losse boekingen PO en VO
(**5996** leerlingen), waarvan:

- **69** onderwijsprogramma's:
Sterven in schoonheid (**273** PO-leerlingen,
3124 VO-leerlingen en **150** MBO/HBO-
studenten)
- **32** onderwijsprogramma's: *Van Gogh in
Drenthe* (**333** PO-leerlingen, **623** VO-leerlingen
en **38** MBO-studenten)
- **23** onderwijsprogramma's: *Menyala*
(**218** PO-leerlingen, **362** VO-leerlingen en
49 MBO-studenten)
- **34** schoolgroepen op eigen gelegenheid
(**940** leerlingen)
- **6** online onderwijsprogramma's
(**75** PO-leerlingen en **48** VO-leerlingen)

PRIJZEN

Onze tentoonstelling *Sterven in schoonheid* – *De wereld van Pompeï en Herculaneum*, ontworpen door NorthernLight uit Amsterdam, werd in 2023 bekroond met de German Design Award 2024. De expositie – met 80.000 bezoekers tussen 20 november 2022 en 26 maart 2023 zeer succesvol – kreeg het predikaat 'Winner' in de categorie 'Excellent Architecture', een erkenning voor uitmuntende en voorbeeldige designprestaties. Vormgeving was van NorthernLight uit Amsterdam. Eerder won het Drents Museum al een German Design Award met de tentoonstelling *De Nebraschijf - De ontdekking van de hemel*.

PARTNERS

Het Drents Museum werd ondersteund door:

- 1** hoofdsponsor: NAM
- 3** begunstigers: VriendenLoterij, Stichting Beringer Hazewinkel, C&W De Boer Stichting
- 3** subsidieverstrekker: provincie Drenthe en Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, gemeente Assen
- 1** co-financier voor 3 medewerkers collectie en inhoud: Mondriaan Fonds
- 4** *Labyrinthia* partnerships: Koninklijke van Gorcum, Ploegmakers Beheer, mevrouw Le grand, mevrouw Jager.

BIJLAGE 2**2.362** Drents Museum Vrienden, waarvan:

- **912** Vrienden (35 euro)
- **1.333** Combivrienden (60 euro)
- **37** Vriendplus (90 euro)
- **10** Bijzondere Vrienden (Vriendplus >90 euro)
- **30** Drosten (750 euro)

43 YOUNG Culture Club, waarvan:

- **16** Youngsters
- **24** Youngsters-duo
- **1** Youngster via kunstenaarstarief
- **2** Youngsters-duo via kunstenaarstarief

80 Drents Museum Businessclubleden:

A. de Boer Groentotaal, Afier accountants + adviseurs, AlbertsKleve bureau voor grafisch ontwerp BNO, Alpha Adviesbureau, Apricot, Aprisco B.V., Atlas Letselschade, Autentieg, B15 I&M bv, Betech, Bierens van Boven advocaten, Bloemsma+Faassen, Bramigo Tex Mex restaurant, Bodega Manolitos, City Hotel de Jonge, Comfort Groep BV, De Buurderij Balloo, De Willigen + Partners, DG Beveiliging en Communicatie, DNK, Drukkerij van Gorcum, Effektief, G2K, G4S Secure Solution, Gemeente Assen, Gemeente Borger-Odoorn, Gemeente Coevorden, Gemeente De Wolden, Gemeente Emmen, Gemeente Groningen, Gemeente Hoogeveen, Gemeente Midden-Drenthe, Gemeente Westerveld, Greenledwalls, Groenhout Makelaars, Handelsbanken – regio Drenthe, Hotel Van der Valk Assen, Huize Huijgen Makelaars Assen, ING, JAV Studio's, JVDmedia, Karmelieten B.V., Karssens Vastgoed B.V., KLOK Onderhoud- en Afbouwgroep B.V., Koninklijke van Gorcum, KroeseWevers accountants en adviseurs, Leijdsman Installaties bv, Liff Assen, Lodewijk

Napoleon, McDonalds, Marketing Drenthe, Multicopy Assen, Newz Marketing & Media, Nijhuis Bouw b.v., Orthodontie Assen, Oving., Pienter, Ploegmakers beheer B.V., Preadyz, Rabobank Assen en Noord-Drenthe, REIN Advocaten & Adviseurs, Rosegaar, RTV Drenthe, Ryse, Sax Architecten, SRC-Reizen, Sunoil Biodiesel, Talent Performance, TCA Telecom & ICT, Tjuidhof Daverschot & De Jong Posthumus, Trip Advocaten & Notarissen, Univé Noord-Nederland, UNP accountants adviseurs, Vermaat groep, Waanders Uitgevers, Warenhuis Vanderveen Assen, WBOOKS, Wicherson Timber B.V, Wilhelmina Ziekenhuis Assen, Ziengs Schoenen BV

BIJLAGE 2

RELATIE-EVENTS

4x Netwerkbijeenkomst Businessclub Drents Museum:

- Businessclubbijeenkomst bezoek aan ons depot
- Businessclub op locatie: Shopbezoek bij Bruns
- Businessclubontbijt in Drents Museum bij *Menyala – de buitengewone geschiedenis van de Molukkers in Drenthe*
- Businessclub op locatie bij Bramigo Tex-Mex restaurant

2x Preview met lezing Vrienden van het Drents Museum, **813** bezoekers

- *Menyala – De buitengewone geschiedenis van de Molukkers in Drenthe*
- *Op reis met Vincent – Van Gogh in Drenthe*

1x Bijeenkomst Drogen van het Drents Museum

- High tea met Vincent van Gogh

4x Event Young Culture Club Drents Museum

- De Young Culture Club bezocht de kunstbeurs- en collectie van Grietinus Harms: ‘Kunst aan het Hof’ (Hof van Saksen, Nooitgedacht).
- De Young Culture Club kreeg uitleg bij de tentoonstelling *Menyala, de buitengewone geschiedenis van de Molukkers in Drenthe*.
- De Young Culture Club bezocht de collectie van kunstverzamelaars Ger Dam en Wilma Kuiper in Loppersum.
- De Young Culture Club kreeg een toelichting van hoofdconservator Annemiek Rens op de tentoonstelling *Op reis met Vincent, van Gogh in Drenthe* en bewonderden de nieuwe aankoop: 3 houtsneden van Eline Brontsema in bijzijn van de kunstenaar zelf.

5x Openingsevents met totaal **1.285** bezoekers:

- *Opening Menyala*
- *Opening Floris Hovers*

- *Opening DMspotlight / Afina Goudschaal*
- *Opening Op reis met Vincent*
- *Opening Tilo Baumgärtel*

1x Publieksopeningsevent *Op reis met Vincent*, **1000** bezoekers

3x overige relatie-events

- Nieuwjaarsbijeenkomst Asser Aftrap in samenwerking met diverse partijen waaronder de gemeente Assen, DNK, CCA, Ondernemend Assen
- Mossel&More Party i.s.m. met *TRIP Advocaten/Notarissen, UNP Advocaten/Adviseurs, Zusjes de Boer*
- EK Wielrennen met Van Gogh in Drenthe i.s.m. provincie Drenthe en gemeente Assen

BIJLAGE 2

MUSEUMSHOP

De Museumshop kan terugkijken op een mooi jaar. Vanwege sluiting van de grote zaal ontvingen we gedurende drie maanden wat minder bezoekers, maar dat heeft een mooie omzet niet in de weg gestaan.

De tentoonstellingen in 2023 boden de museumshop weer volop kansen voor zowel commercieel succes als bijzondere samenwerkingen en producten. Zo konden we tijdens de *Menyala*-tentoonstelling met een aantal kleine ondernemers uit de Molukse gemeenschap samenwerken. We boden in de shop een groot en gevarieerd aanbod boeken aan van Molukse schrijvers en uitgaves waarin de complexe geschiedenis vanuit verschillende perspectieven wordt belicht.

Meestal gaat het in een museumshop om reproducties of replica's van originele werken, maar tijdens de Floris Hovers-tentoonstelling kregen we de unieke kans om exact dezelfde design objecten te koop aan te bieden die ook

in de tentoonstelling te zien waren. Zo waren niet alleen Hovers' auto's, maar ook de kerststal erg populair, ook al was het hartje zomer.

Bij *Op reis met Vincent* hebben we ook in de museumshop zoveel mogelijk ingezoomd op zijn Drentse periode en werken. Zijn quotes over het mooie Drenthe belandden op tasjes en zaaikaarten die je in de grond kunt planten. En op lenticulaire kaarten kon een schilderij van Van Gogh worden vergeleken met een historische foto van dezelfde plek of van hetzelfde tafereel in Drenthe. We hebben hierin ook samengewerkt met Marketing Drenthe en de door ons ontwikkelde merchandise tegen kostprijs aangeboden aan bijvoorbeeld de VVV Assen en het Van Gogh Huis.

Tenslotte zijn we nog een samenwerking gestart met het Print on Demand bedrijf Artimedea. We kregen hiervoor een touchscreen in de winkel waarop mensen zelfstandig een hoogwaardige Van Gogh reproductie konden bestellen, op het gewenste formaat en drager en met lijst naar keuze.

Dit was een pilot en die is goed bevallen. We gaan hier vervolg aan geven door op deze kiosk steeds meer werk uit onze eigen collectie aan te bieden als hoogwaardige print, om daarmee als museumshop ook bij te dragen aan de ontsluiting van de collectie.

€ 601.228 omzet excl. BTW
€ 260.210 bijdrage aan exploitatie
137.000 artikelen (ruim) verkocht aan 34.000 klanten
1 op de 5 bezoekers kocht iets in de shop
€ 17,11 excl. Btw gemiddeld per klant besteed
€ 3,35 excl. Btw gemiddeld per bezoeker besteed
€ 6.000 omzet webshop
14.698 boeken verkocht, waarvan 6485 eigen uitgaven

De Museumshop wordt in eigen beheer geëxploiteerd.

BIJLAGE 2

HORECA

Bar Brasserie Pingo krijgt uitstekende reviews van bezoekers en kan inmiddels gerekend worden tot een van de mooiste museumcafé van Nederland. Wat de bezoekers bijzonder waarderen is dat de menukaart bij een grote tentoonstelling wordt aangepast naar het thema van de tentoonstelling.

€887.966 was de omzet van Bar Brasserie Pingo

€ 100.321 bijdrage aan exploitatie Drents Museum

De exploitatie van Grandcafé Krul/Bar Brasserie Pingo is uitbesteed aan Vermaat Groep.

PERSONEEL

Het Drents Museum heeft **81** medewerkers in dienst (**57,2** fte)

1 medewerker via zzp-constructie op projectbasis

50 vrijwilligers, waarvan

- **41** bij de informatiebalie
- **9** overig (depot, educatie, evenementen, conservatoren)

8 stagiairs

16 medewerkers uit dienst gegaan (verandering van baan, pensioen, overlijden, afloop tijdelijk contract)

20 personen in dienst gekomen

Circa **3** personen ingehuurd van beveiligingspartner G4S

4,17% ziekteverzuim. Dit percentage werd vooral veroorzaakt door langdurig ziekteverzuim, voornamelijk niet werk-gerelateerd.

OPLEIDINGEN

Ook in 2023 kon iedere medewerker en vrijwilliger cursussen, workshops, trainingen en lezingen volgen bij het online leerplatform GoodHabit via een account van het Drents Museum. De deelname neemt nog steeds toe. Met een aantal medewerkers is een loopbaanpad afgesproken waardoor ze kunnen groeien in hun functie.

Naast online is er ook ‘fysiek’ aan trainingen en cursussen deelgenomen. Iedere medewerker beschikt over een persoonlijk ontwikkelbudget. Een greep hieruit, zowel individueel als in groepsverband:

- Cultuurmarketing
- Teambuilding
- Campagneontwikkeling
- Arbocongres
- Seminar Diversiteit
- Hostmanship

BIJLAGE 2

MEDEWERKERSTEVREDENHEIDS- ONDERZOEK

In 2023 is gestart met een continu en laagdrempelig systeem van medewerkers-tevredenheidsonderzoek, gericht op werkgeluk en werkstress: Everybody Frank. Middels een app krijgen medewerkers per week 3 korte vragen die ook kort beantwoord kunnen worden. Ze kunnen hun eigen scores vergelijken met die van de rest van de organisatie en op deze manier met elkaar in gesprek gaan over bepaalde onderwerpen. Het doel is te reflecteren en in dialoog te gaan met elkaar. De resultaten worden op geheel transparante wijze besproken in de personeelsbijeenkomsten, waarbij wordt bekeken op welke onderdelen er snel actie ondernomen kan worden.

AANVULLENDE ARBEIDS- VOORWAARDEN

Om aantrekkelijk te blijven als werkgever zijn we als organisatie in 2023 aangesloten bij WorkIt en Lease-a-bike. Daarnaast hebben we de tegemoetkoming in de reiskosten voor het woon-werkverkeer verhoogd, waarbij onderscheid gemaakt wordt voor medewerkers die met het openbaar vervoer komen en die met de auto naar het werk komen. De eerste groep krijgt een hogere tegemoetkoming. De mogelijkheid tot thuiswerken is ook een belangrijke extra arbeidsvoorwaarde gebleken en is niet meer weg te denken in deze tijd. Daarnaast zijn de belangrijkste motiverende factoren: ontwikkelmogelijkheden, stijl van leidinggeven, succes van de organisatie. En: maatwerk. Daarom blijven we het Individueel Keuze Budget hanteren.

BIJLAGE 2**FINANCIËN**

€ **10.189.654** bedraagt de jaaromzet van het Drents Museum

43% van deze omzet werd door het museum zelf verdiend

30.180 bezoekers (16%) betaalden de volle entreprijs

89.726 Museumkaarthouders (50%)

**CO-FINANCIERS
TENTOONSTELLINGEN 2023*****Menyala - De buitengewone geschiedenis van de Molukkers in Drenthe***

- VSBfonds
 - Cultuurfonds
 - V-fonds
 - Gemeente Midden-Drenthe
 - Gemeente Hoogeveen
 - Ministerie VWS via de subsidieregeling collectieve erkenning van Indisch en Moluks Nederland
-

Op reis met Vincent - Van Gogh in Drenthe

- Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM)
 - VriendenLoterij
 - Mondriaan Fonds
 - Provincie Drenthe
 - Fonds 21
 - Turing Foundation
 - Cultuurfonds
-

BIJLAGE 3

AANWINSTEN

De collectie van het Drents Museum telt in 2023 circa **96.400** objecten, waarvan

- circa 93.700 objecten uit de provinciale collectie (waarvan 99% digitaal geregistreerd)
- circa 2.600 objecten als bruikleen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, diverse stichtingen en particulieren

De totale collectie bestaat uit circa:

- 13.500 objecten Archeologie
- 35.100 objecten Drentse geschiedenis
- 40.200 objecten Kunst 1885-1935
- 5.300 objecten Hedendaags realisme
- 2.150 objecten Numismatica

In 2023 zijn er totaal **332** aanwinsten geregistreerd.

HEDENDAAGS REALISME

141 aanwinsten

Schenkeningen

- Arno Kramer, 3 tekeningen, alle ‘Zonder titel’, schenking van de kunstenaar
- Guus Hellegers, 90 penningen, schenking erven Guus Hellegers
- Alfred Hafkenscheid, schilderijen ‘Landschap met oppers’ en ‘Landschap met bomen en wal’, schenking particuliere collectie
- Schilderskist van Gerard van de Weerd, erven Gerard van de Weerd
- Hugo Tieleman, schilderij ‘Stilt House’, schenking P.H. Franses
- Simon Schrikker, schilderij ‘Hond #2’, schenking particuliere collectie
- Hein Overbeek, linoleumsneden, 118 portretten in kistje, schenking van de kunstenaar

Aankopen

- Piet Sebens, schilderij ‘Op de kast’, met steun van de Stichting Vrienden van het Drents Museum
- Tamara Muller, schilderij ‘Ecstasy’, met steun van de VriendenLoterij
- Arno Kramer, 4 tekeningen alle ‘Zonder titel’, met steun van de Stichting Vrienden van het Drents Museum
- Falk Gernegroß, schilderij ‘Ping-pong II’, met steun van de VriendenLoterij
- Ina van Zyl, tekeningen ‘Snatched’ en ‘Orphaned’, Collectie Drents Museum, met steun van de VriendenLoterij
- Ulf Puder, schilderij ‘Felsige Landschaft’, met steun van de VriendenLoterij
- Thijs Jansen, schilderij ‘Actie, laatste kans’, met steun van de VriendenLoterij
- Dion Rosina, schilderij ‘Is It a Dream?’, met steun van de VriendenLoterij
- Roos Holleman, tekening ‘Redhead’, met steun van de VriendenLoterij
- Jan van der Kooi, schilderij ‘Zelfportret’, met steun van de VriendenLoterij
- Malte Masemann, schilderij ‘Das Raucherzimmer’, met steun van de VriendenLoterij

BIJLAGE 3

- Katrin Brause, schilderij ‘Monobloc (Sicilia II)’, met steun van de VriendenLoterij
- Tjibbe Hooghiemstra, schilderij ‘Moby Dick’, met steun van de VriendenLoterij
- Robert Seidel, schilderij ‘Funde (Kernbeisser)’, met steun van de VriendenLoterij
- Eline Brontsema, 3 houtsneden, met steun van de YOUNG Culture Club
- Hans Aichinger, schilderij ‘Raum der Gründe’, met steun van de VriendenLoterij
- Mischa Keijser, digitale fotoserie van het huis van Matthijs Röling, gemaakt in opdracht van Museum Wierdenland, Ezinge, met steun van de VriendenLoterij
- Christoph Ruckhäberle, schilderij ‘Untitled’, met steun van de VriendenLoterij
- Martin Kobe, schilderij ‘Untitled (sprung)’, met steun van de VriendenLoterij
- Gert Sennema, sculptuur ‘Zelfportret uit wilgenhout’, met steun van de Stichting Vrienden van het Drents Museum
- Christine Ebersbach, houtsneden ‘Transit’ en ‘Fahrt im Regen’, met steun van de VriendenLoterij
- Floris Hovers, sculptuur ‘Weerspiegeling’, met steun van de Stichting Vrienden van het Drents Museum
- Floris Hovers, sculptuur ‘Composed city (15-23)’, met steun van de VriendenLoterij
- Matthias Weischer, print van Ipad schilderij ‘Ecke mit Bild’, met steun van de VriendenLoterij
- Gert Sennema, 3 schetsboeken, met steun van de VriendenLoterij
- Arnout van Albada, schilderij ‘Red Velvet Cake’, met steun van de VriendenLoterij
- Stijn Rietman, schilderij ‘18 Grams’, met steun van de VriendenLoterij
- Tilo Baumgärtel, schilderij ‘Baboom’, met steun van de VriendenLoterij
- Maja Behrmann, sculptuur ‘Ohne Titel (Muno)’, met steun van de VriendenLoterij
- Johannes Daniel, schilderij ‘Countdown’, met steun van de VriendenLoterij
- Daan Brouwer, 2 sculpturen, beide ‘Fossillia’ en een sierbokaal met als titel ‘Dryade’, met steun van de VriendenLoterij

DRENTSE GESCHIEDENIS**89** aanwinsten**Schenkeningen**

- Aardewerk TT Assen van de jaren 1956 en 1975 en een herinneringstegel van de 750e editie van de Zuidlaardermarkt
- Diverse objecten met betrekking op de Drentse scheepsvaart en geschiedenis, waaronder 7 scheepsmodellen, een jaaglijn, vlag, turfmand, snikhoorn, voorplechtversiering, penning, glazen bokaal, imker tabaksmand, 6 pijpen(koppen) en een uithangbord, schenking Museum aan de A, Groningen
- Tabaksnijder gemaakt door Assenaar Pieter Brink voor het versnijden van surrogaattabak tijdens de Tweede Wereldoorlog, schenking familie Brink
- Een zilveren oorijzer met stiften van filigreinwerk en koperkleurige versieringen en twee mutsspelden
- Natuurstenen gevelsteen ‘Orde van Oranje 1898’ uit een woning aan de Oranjabond te Assen en een fragment van een deurpost met het jaartal 1629 uit een boerderij te Peelo

BIJLAGE 3

- Een oorijzer met mutsspelden, een broche, beugeltas en diverse kleding, schenking familie Boelen
- Drents kenteken 'D-3691', uitgegeven binnen de gemeente Ruinerwold, schenking J.A. ter Haar
- Kopperprint 2020, ontworpen door studenten van het Drenthe College Emmen in het kader van 75 jaar bevrijding, schenking Drukkerij Museum Meppel
- Roman 'Een mens tekort' geschreven door Miep Diekmann met het Drents Museum als inspiratiebron, schenking auteur
- Drents oorijzer met mutsspelden, voorhoofdsplaat en plooiemuts en diverse kleding
- Knikkerbaan van speelgoedfabrikant Homas te Assen, 3 boeken geschreven door Anne de Vries, 'Bartje zoekt het geluk', 'Hilde' en 'Op de grote heide', en een boekje uitgegeven ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan van de Drentse Rijwielvierdaagse, schenking Gea Popken
- Eetlepel gemaakt door zilversmid Jacobus Barends uit Assen, schenking Jeanne van Ammers-Douwes

- Kalloscop uit de winkel van Martinus Henderikus Dirk Hiemink in Assen, schenking Martin Hiemink

Aankopen

- Zegelstempel van notaris G.H. Stuart (1859-1910) uit Dwingeloo, met steun van de VriendenLoterij

KUNST 1885–1935**97 aanwinsten****Schenkeningen**

- Thomasine Adrienne Cornelder-Doffegnies, schilderij 'Jongenskop' en 'Vaas met bloemen', schenking uit nalatenschap Th. A. Doffegnies
- Willem Wiegmans, lino'snede 'Maria en kind' en vier ontwerpen voor de glasramen van de St. Jan de Doper kerk te Waalwijk, schenking uit nalatenschap H.W. Valk (bouwmeester)
- Gerrit Willem Dijsselhof, schilderij 'Vissen onderwaterwereld'
- Piet Kramer, bureau en bureaustoel uitgevoerd in de stijl van de Amsterdamse

school, schenking Fries Scheepvaart Museum, Sneek

- Gerrit Willem Dijsselhof, tekening 'Studie van vissen', uit een particuliere collectie
- Twee boeken met illustraties van Jan Sluijters en een boek met illustraties van Justus van Maurik (Jr.), schenking uit nalatenschap familie Kamp
- Marguérite Hynckes-Zahn, schilderij 'Stilleven', Erich Wichman, aquarel 'Abstract' en Erasmus Bernhard van Dulmen Krumpelman, tekening 'Badend meisje', schenking H.J. Haitsma
- Carel Adolph Lion Cachet, 17 ornamentstempels gemaakt voor de firma Brandt & Proost, schenking uit een particuliere collectie
- Hendrik Schwegman, ets 'Te Zuidlaren', schenking van meneer en mevrouw Schoonhoven, Zuidlaren
- Reinhart Dozy, 2 schilderijen, 20 schetsboeken, 3 houtsneden, 28 schetsen, een schilderskist met diverse schildersmaterialen en diverse documentatie, schenking F.A. Dozy-Wijngaard
- Boek 'Quintus' met illustraties van Hein Kray, uitgegeven door Jan Haan N.V. Groningen, schenking uit een particuliere collectie

BIJLAGE 3

Aankopen

- Suze Robertson, schilderijen ‘Binnenplaats (Noordwijk)’ en ‘Oude huizen met bleekveldje’, met steun van de Stichting Vrienden van het Drents Museum
- Piet Regenspurg, zilveren dekselvaas, met steun van de VriendenLoterij
- Lambertus Zijl, schaal met decoratie van mensen en herten, met steun van de VriendenLoterij
- Willem Roelofs, tekening ‘Boerderij in Drenthe’, met steun van de VriendenLoterij
- Paul Joseph Constantin Gabriël, schilderij ‘Schaapskooien in Drenthe’, met steun van de Stichting Vrienden van het Drents Museum
- Erasmus Bernhard van Dulmen Krumpelman, schilderij ‘Gezicht vanaf de Brink te Assen’, met steun van de Stichting Vrienden van het Drents Museum
- George Hendrik Breitner, schilderij ‘Vrouw op een akker’, met steun van de Stichting Vrienden van het Drents Museum

ARCHEOLOGIE

5 aanwinsten

Schenkeningen

- Levallois kern gevonden in omgeving van Papenvoort, schenking Fokko Kool
- Loper van een handmolen gevonden bij de houtzagerij in Linde, schenking erven van de heer J. Bijleveld
- IJzertijd potje met kwartsmagering gevonden te Sleen, schenking Aaltje Middel

Aankopen

- Karolingische ring met filigreeversiering en rood-roze granaatsteen, gezamenlijke aankoop met Het Drentse Landschap, met steun van de VriendenLoterij (aankooptraject gestart in 2022 en afgerond in 2023)
- Prehistorische stenen bijl met houtresten in het schachtingsgat, met steun van de VriendenLoterij

BIJLAGE 4**BRUIKLENEN**

133 tijdelijke bruiklenen aan 24 instellingen
42 instellingen hebben langdurige bruiklenen

Geregistreeerde instellingen

- Singer Laren, Laren, 13 september 2022 – 8 januari 2023, 2 werken uit de collectie Kunst 1885-1935
- Fraeylemaborg, Slochteren, 15 oktober 2022 – 26 februari 2023, 1 werk van Rein Pol
- Zuiderzeemuseum, Enkhuizen, 10 december 2022 – 10 april 2023, 1 werk van Albert Neuhuys
- Museum De Proefkolonie, Frederiksoord, 24 september 2022 – 22 april 2023, 6 munten uit de collectie Historie
- Museum Wierdenland, Ezinge, 16 december 2022 – 4 juni 2023, 7 werken van Matthijs Röling
- Veenkoloniaal Museum, Veendam, 26 maart 2023 – 18 juni 2023, 16 werken van Matthijs Röling
- Singer Laren, Laren, 20 juli 2023 – 6 augustus 2023, 1 werk van Charlotte Schleiffert
- Museum Nienoord, Leek, 3 april 2023 – 3 september 2023, 12 werken uit de collectie Hedendaags Realisme

- Dordrechts Museum, Dordrecht, 12 februari 2023 – 3 september 2023, 1 werk van Jan Veth
- Design Museum, 's-Hertogenbosch, 4 maart 2023 – 3 september 2023, 1 werk van Johan Thorn Prikker
- Veenkoloniaal Museum, Veendam, 2 juli 2023 – 5 november 2023, 4 stuks knipkunst
- Museum Havezate Mensinge, Roden, 7 april 2023 – 3 december 2023, 5 werken uit de collectie Schilders van Drenthe
- Museum Gouda, Gouda, 7 oktober 2023 – 5 mei 2024, 2 werken uit de collectie Schilders van Drenthe
- Rijksmuseum van Oudheden, Leiden, 1 oktober 2023 - 17 maart 2024, 6 objecten uit de collectie Archeologie
- Singer Laren, Laren, 17 oktober 2023 – 17 maart 2024, 1 werk van Jan Sluijters
- Stedelijk Museum Coevorden, Coevorden, 20 september 2023 – 31 maart 2024, 3 penningen
- Museum Arnhem, 1 december 2023 – 28 april 2024, 1 werk van Charlotte Schleiffert

Niet geregistreeerde instellingen

- Brutus, Rotterdam, 5 februari 2023 – 12 februari 2023, 1 werk van Charlotte Schleiffert
- Kunst aan het Hof, Collectie Harms Rolde, Nooitgedacht, 21 maart 2023 – 26 maart 2023, 1 werk van Julius van de Sande Bakhuyzen
- C+B Museum, Grolloo, 31 maart 2017/ 28 april 2021 – 28 april 2023, 31 objecten met betrekking tot Cuby+Blizzards
- Kunstlinie, Almere, 16 juni 2023 – 15 juli 2023, 1 werk van Charlotte Schleiffert
- Chasse Theater, Breda, 9 augustus 2023 – 27 augustus, 1 werk van Charlotte Schleiffert
- Stedelijk Museum Meppel, Meppel, 30 juni 2023 – 24 september 2023, 4 werken van Folkert Haanstra jr.
- Museum Giethoorn, Giethoorn, 16 juni 2023 – 29 oktober 2023, 1 werk van Folkert Haanstra jr.
- Stichting Schultehuis Diever, Diever, 2 maart 2023 – 31 oktober 2023, 20 objecten uit de collectie Archeologie
- Sint Martinusberaad, Martinikerk, Groningen, 10 november 2023 – 13 november 2023, replica Maartenshamer

BIJLAGE 4

- Beeldengalerij Het Depot, Wageningen, 11 juni 2023 – 28 januari 2024, 2 beelden van Natasja Bennink

Langdurige bruiklenen

- Amsterdamse School Museum Het Schip, Amsterdam, 5 objecten van George Henri Lantman
- Bonnen Openbare School, Gieten, 1 bijl
- Breda's Museum, Breda, 1 tekening
- Drents Archief, Assen, kaarten en platen, foto's en ansichtkaarten, collectie Jan Giudici
- Drukkerijmuseum, Meppel, etspers uit atelier van Chris Lebeau (bruikleen beëindigd 23 augustus 2023)
- De Nederlandsche Bank, Amsterdam, 52 zilveren munten vondst Zuidlaren
- Fries Museum, Leeuwarden, 1 schilderij
- Fries Scheepvaartmuseum, Sneek, 1 historische voorwerp (bruikleen van 10 historische voorwerpen beëindigd 19 september 2023)
- Gemeente Museum Helmond, Helmond, 5 werken van Dirk Nijland
- Groninger Museum, Groningen, 1 zilveren vork
- Limburgs Museum, Venlo, 1 schilderij van Willem van Konijnenburg en 1 van J.W. Pieneman
- Herinneringscentrum Kamp Westerbork, Westerbork, groot aantal historische voorwerpen
- Herv. Gemeente Vledder, Vledder, Romaans doopvont
- Hunebedcentrum, Borger, groot aantal archeologische voorwerpen
- Kapiteinshuis Pekela, Groningen, spanendoos
- Museum Arnhem, Arnhem, 1 schilderij van Chris Lebeau (bruikleen beëindigd 12 juni 2023)
- Bibliotheek Hoogeveen, 2 archeologische en 3 historische voorwerpen
- Museum Vosbergen, Eelde, hobo
- Museumboerderij De Karstenhoeve, Ruinerwold, diverse historische voorwerpen
- Nationaal Vlechtmuseum, Noordwolde, 5 voorwerpen uit de collectie Kunst 1885-1935
- Natura Docet, Denekamp, 1 natuurhistorisch voorwerp
- Ned. Herv. Gemeente Anloo, diverse archeologische voorwerpen
- Ned. Herv. Gemeente Diever, Diever, bissekist
- Ned. Herv. Gemeente Dwingeloo, Dwingeloo, 2 wapenschilden
- Ned. Herv. Gemeente Norg, Norg, Romaans doopvont
- Ned. Herv. Gemeente Peize, Peize, Romaans doopvont
- Ned. Herv. Gemeente Roden, Roden, Romaans doopvont
- Ned. Herv. Gemeente Vries, Vries, Romaans doopvont
- Ned. Herv. Kerk Emmen centrum, Emmen, Romaans doopvont
- Ned. Herv. Kerk Rolde, Rolde, Romaans doopvont en diverse archeologische voorwerpen
- Ned. Herv. Kerk Zweeloo, Zweeloo, Romaans doopvont
- Nederlands Openluchtmuseum, Arnhem, een kogelpotje
- Nieuwland Erfgoedcentrum, Lelystad, 2 archeologische voorwerpen
- Provinciehuis, Assen, diverse historische voorwerpen en kunstwerken
- Stedelijk Museum Coevorden, Coevorden, diverse archeologische en historische voorwerpen

BIJLAGE 4

-
- Stichting Aold Daol'n, Dalen, diverse archeologische voorwerpen
 - Stichting Bourtange, Bourtange, enkele stoelen
 - Stichting Drents landschap, 1 schilderij (bruikleen beëindigd 25 oktober 2023)
 - Stichting Drents landschap/ Ottenshuus Orvelte, Orvelte, groot aantal historische voorwerpen
 - Stichting Erfgoed Muskee, Grolloo, diverse historische voorwerpen
 - Stichting Schultehuis Diever, Diever, replica mammoetschedel
 - Stichting Van Gogh & Drenthe, Nieuw-Amsterdam, aantal historische voorwerpen (bruikleen deels beëindigd 26 oktober 2023)

BIJLAGE 5

PUBLICATIES

Rens, A., *Op reis met Vincent. Van Gogh in Drenthe*, Assen (Drents Museum) / Zwolle (Waanders Uitgevers) 2023. (Engelse editie: *Travelling with Vincent. Van Gogh in Drenthe*)

Rens, A., 'Veenlandschappen en harde werkers. Vincent van Gogh portretteert Drenthe', *Waardeel* 43, nr. 3, pp. 10-13.

Rens, A. & Boelema, H., 'Gered van het grofvuil. Collectie Stichting Schone Kunsten rond 1900 veertig jaar in het Drents Museum', *Waardeel* 43, nr. 4, pp. 18-21.

Rens, A., 'Kunst voor de samenleving. Jan Veth als kunstbepaleider', in: Fusien Bijl de Vroe, Claire van den Donk, Rudi Ekkart e.a., *Het oog van Jan Veth. Schilder en criticus rond 1900*, Dordrecht (Dordrechts Museum) / Zwolle (Waanders Uitgevers) 2023, pp. 174-182.

Rus, S. *De wereld van Floris Hovers*, Assen (Drents Museum)/Zwolle (Waanders) 2023.

Zijverden, J. van & Goslinga, M., 'Een schets van Drenthe in 1883', in: Annemiek Rens, *Op reis met Vincent; Van Gogh in Drenthe*, Assen (Drents Museum) / Zwolle (Waanders Uitgevers) 2023, pp. 10-36.

Zijverden, J. van (red.), Menyala; *De buitengewone geschiedenis van de Molukkers in Drenthe*, Assen (Drents Museum) / Zwolle (Waanders Uitgevers) 2023.

BIJLAGE 6

BESTUURS- EN NEVENFUNCTIES

Directieleden en medewerkers van het Drents Museum hebben in 2023 naast hun werkzaamheden voor het Drents Museum een aantal bestuursfuncties en jureringen op zich genomen.

Algemeen directeur Harry Tupan**Bestuurder**

- Stichting Drents Museum

Toezichthouder

- Raad van toezicht Verzetsmuseum Amsterdam (lid)
- Raad van toezicht RTV Drenthe (lid)

Commissielid

- Cultuur Fonds adviescommissie Geschiedenis & Letteren
- Commissie Omstreden Monumenten KNAW

Lid

- Bedrijvensociëteit A37 Drenthe
- Jury Museumprijs

Bestuur

- European Exhibition Network

Comité van aanbeveling

- Stichting Vrienden van het WZA (Wilhelmina Ziekenhuis Assen)
- Stichting SCA Jozefkerk Assen

Secretaris

- Stichting Steunfonds Drents Museum

Zakelijk directeur Annelies Meuleman**Bestuurder**

- Stichting Drents Museum

Bestuurslid / Penningmeester

- Stichting Behoud Moderne Kunst (SBMK)

Lid

- Zakelijk directeurenconvent
- Commissie Beleid Museumkaart
- Stuurgroep Hospitality Talent Hubs Drenthe

De bestuurs- en nevenfuncties zijn onbezoldigd.

Medewerkers

- Lid Raad van Toezicht Stichting Museum aan de A (MadA)
- Lid Raad van Toezicht Museum Dr8888
- Lid Raad van Toezicht Theater De Tamboer
- Vicevoorzitter Stichting Platform Drentse Musea
- Bestuurslid Beeldenpark De Havixhorst
- Bestuurslid Stichting Mr. J.W. Frederiks
- Bestuurslid European Society for Nineteenth-Century Art (ESNA)
- Bestuurslid Claas van Gorcum Fonds
- Bestuurslid Drentse Historische Vereniging
- Bestuurslid Stichting Into Nature Drenthe
- Bestuurslid Nederlandse Registrarsgroep
- Bestuurslid Stichting Van Gogh Europe
- Bestuurslid ICOM Nederland
- Bestuurslid Stichting MuseumPlusBus
- Lid CODART
- Lid ArtTable Nederland
- Lid Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici
- Lid Activiteitencommissie Vereniging voor Nederlandse Kunsthistorici

BIJLAGE 6

-
- Lid Jong VNK
 - Lid ICOM
 - Lid Cultuurmarketing
 - Lid Drentse Prehistorische Vereniging
 - Lid Hunebeddenbeheergroep
 - Lid Stichting Designgeschiedenis Nederland
 - Lid Stuurgroep Van Gogh Drenthe
 - Adviseur Mondriaan Fonds
 - Ad hoc Adviseur Mondriaan Fonds
 - Jurylid Scriptieprijs Vereniging Vrienden Nieuwe Kunst rond 1900
 - Jurylid Drentse Anjerprijs Cultuurfonds
 - Redactie Nieuwe Drentse Volksalmanak
 - Redactie Historische Tijdschrift Fryslân
 - Redactie en organisatie Night Shift
 - Redactie Waardeel – Drents Historisch Tijdschrift

De bestuurs- en nevenfuncties zijn onbezoldigd.

BIJLAGE 7

JAARREKENING

BALANS NA RESULTAATBESTEMMING

ACTIVA	2023	2022	PASSIVA	2023	2022
Vaste Activa			Eigen Vermogen		
Immateriële vaste activa	12.639	34.930	Algemene reserve	991.436	937.484
Materiële vaste activa	206.807	257.027	Bestemmingsreserves	3.112.439	2.849.149
Financiële vaste activa	469.000	0	Voorzieningen	653.951	594.252
Vlottende Activa			Kortlopende schulden		
Voorraad Museumshop	77.769	61.215	Crediteuren	442.091	200.038
Voorraad Museumkaarten	13.524	3.900	Te betalen belastingen	180.024	203.668
<i>Vorderingen:</i>			Nog te betalen bedragen	1.930.935	3.464.042
Debiteuren	230.768	124.951	Totaal Passiva	7.310.876	8.248.633
Vordering Belastingdienst	129.131	206.447			
Overige vorderingen	866.448	726.405			
Liquide Middelen	5.304.790	6.833.758			
Totaal Activa	7.310.876	8.248.633			

BIJLAGE 7

EXPLOITATIEREKENING

Bezoekers: 179.345 130.000 183.509

BATEN **Realisatie 2023** **Begroot 2023** **Realisatie 2022**

Directe opbrengsten

Publieksinkomsten 2.014.142 1.346.000 3.139.850
 Sponsorinkomsten 25.000 25.000 25.000
 Overige directe inkomsten 287.663 130.000 320.369

2.326.775 1.501.000 3.485.219

Indirecte opbrengsten

Bijdragen uit private middelen:
 Financiële wervingen 873.246 120.000 202.515
 Business Club 114.300 100.000 113.208
 Fondsenbijdragen 502.807 150.000 73.250
 Goede doelen loterijen 537.099 420.000 441.583

2.027.452 790.000 830.557

Subsidies

Ministerie OCW (BIS) 350.617 320.000 285.252
 Provincie Drenthe 5.152.309 5.152.000 5.051.283
 Gemeente Assen 270.000 250.000 230.000
 Incidentele Publieke Subsidies 62.500 62.500 187.821

5.835.426 5.784.500 5.754.356

Baten totaal 10.189.654 8.075.500 10.070.133

LASTEN

Realisatie 2023 **Begroot 2023** **Realisatie 2022**

Beheerlasten personeel 1.785.470 2.008.600 1.768.542

Beheerlasten materieel

Huisvesting 2.155.902 2.239.500 2.024.871
 Marketing en Communicatie 330.115 207.000 263.250
 Bedrijfsvoering 523.915 559.500 606.518

4.795.403 5.014.600 4.663.180

Activiteitenlasten personeel 1.969.685 1.643.400 1.767.221

Activiteitenlasten materieel

Tentoonstellingen 1.254.431 975.000 1.458.589
 Kosten Museumshop 341.018 219.500 423.384
 Beheer en Aankoop Collectie 982.695 98.000 575.329
 Kosten Events 175.902 45.000 123.115
 Educatieve activiteiten 374.001 340.000 308.827

5.097.732 3.320.900 4.656.464

Lasten totaal 9.893.134 8.335.500 9.319.645

Saldo uit gewone bedrijfsvoering **296.519 -260.000 750.488**

Saldo rentebaten- en lasten 20.723

Saldo bijzondere baten en lasten

Resultaat 317.243 -260.000 750.488

Bestemming van het resultaat

Toevoeging aan Algemene reserve 39.804 0

Toevoeging aan Bestemmingsreserves 277.439 750.488

De balans en exploitatierekening zijn ontleend aan de Jaarrekening 2023 waarvoor Moore MKW in maart 2024 een goedkeurende verklaring heeft verstrekt.

BIJLAGE 7

TOELICHTING OP FINANCIËN 2023

Bezoekers

In 2023 hebben we 179.345 bezoekers mogen verwelkomen, waaronder 45.000 op *Sterven in Schoonheid – De wereld van Pompeï en Herculaneum* en 80.000 op *Op reis met Vincent - Van Gogh in Drenthe*. Ons zomerprogramma met *Menyala - De buitengewone geschiedenis van de Molukkers in Drenthe* en *De wereld van Floris Hovers* kwam tot 55.000 bezoekers. Gedurende ruim drie maanden is onze Singelzaal gesloten geweest voor groot onderhoud. Mede hierdoor zijn wij zeer content met deze aantallen, we hadden 130.000 begroot.

Resultaat 2023

We presenteren een positief resultaat uit bedrijfsvoering van € 317.243. Ook het Drents Museum had in 2023 te maken met stijgende lasten, we hadden hiermee grotendeels al rekening gehouden in onze begroting. We hadden een negatief resultaat begroot; met meer bezoekers hebben we dit weten om te draaien naar een positief resultaat.

Bestemming resultaat 2023

Het resultaat wordt over drie nieuwe bestemmingsreserves verspreid, ten eerste aan het Aankoopfonds. Dit fonds is in 2022 opgericht en

beheert vermogen dat door het Drents Museum kan worden ingezet voor de verwerving van bijzondere kunstwerken. In 2023 is een gift van € 20.000 ontvangen met specifieke bestemming voor het Aankoopfonds.

Een nieuwe bestemmingsreserve is opgesteld voor Stichting Steunfonds Drents Museum. De jaarlijkse opbrengsten uit het uitlenen van onze eigen collectie willen wij ten gunste laten komen van Stichting Steunfonds. Voor 2023 is dit € 7.439.

In 2023 stellen we ook een eenmalige bestemmingsreserve Aankoop collectie Museum de Buitenplaats op. In 2024 zal het Drents Museum de exploitatie van Museum de Buitenplaats in Eelde overnemen. Hiervoor is een financieringsconstructie opgezet in samenwerking met de Provincie Drenthe en Stichting Drents Landschap. Een deel van de financiering wordt ingebracht door de collectie van Museum de Buitenplaats en het Nijsinghuis aan te kopen. Hiervoor wordt uit het exploitatieresultaat 2023 € 250.000 gedoteerd aan deze bestemmingsreserve.

Het resultaat dat overblijft na dotatie aan deze bestemmingsreserve wordt toegevoegd aan ons Algemene reserve. Deze reserve is bedoeld

als weerstandsvermogen en kan volgens de daarvoor opgestelde richtlijnen als gezond worden beschouwd. Daarnaast hebben we nog altijd een aparte bestemmingsreserve als buffer voor de voorziene tekorten in de komende jaren. Het zijn dure tijden met een energiecrisis en een inflatiecrisis. Dankzij deze buffers gaan we met vertrouwen de toekomst tegemoet.

